

9

Eenige beschouwingen over de gevechtsontwikkeling van eene voorhoede,

DOOR

L. J. SCHMIDT,

Kapitein der Infanterie, Leeraar a/d K. M. A.

Aangezien omtrent de gevechtsontwikkeling en de samenstelling van eene voorhoede, bestaande uit één Regiment Infanterie met toegevoegde wapens, zeer verschillende opvattingen worden gehuldigd, kan het van nut zijn, eene beschouwing over dit uiterst belangrijke onderwerp te houden. Misschien geven onderstaande regelen aanleiding om over het onderhavige onderwerp van gedachten te wisselen.

Nemen we aan, dat de voorhoede de navolgende sterkte heeft :
verkenningorganen (buiten beschouwing),
één Regiment Infanterie (nieuwe organisatie),
één batterij Veld-Artillerie.

In het algemeen zal men bij een voorhoede, ter sterkte van één Regiment Infanterie, niet meer dan ééne batterij artillerie indeelen, omdat de diepte waarover de voorhoede beschikt, te gering is.

Hoe meer de artillerie naar voren in de marschcolonne is geplaatst, hoe minder bewegingsvrijheid zij geniet. Staat ze te ver naar voren, zoodat ze noch rechts noch links uit de marschcolonne kan buigen, zonder een flankmarsch te maken onder het werkzaam vuur van de tegenpartij, dan zal zij zelfs ter plaatse moeten stelling nemen en loopt zij tevens alle kans vernietigd te worden, aangezien haar opstellingsplaats wordt waargenomen.

Is de artillerie meer achterwaarts in de marschcolonne ingedeeld, dan heeft zij gelegenheid om straalsgewijze van uit haar plaats in de marschcolonne uit te buigen en is zij daardoor beter in staat om geschikte stellingen te zoeken. Als nadeel staat daartegenover, dat er meer tijd mede verloren gaat.

Wij hebben derhalve de volgende tegenstrijdige belangen :

a. de artillerie mag niet te ver naar voren, omdat zij anders ontijdig wordt vernietigd en te beperkt is in de keuze harer stellingen ;

b. de artillerie mag niet te ver achter blijven, omdat anders de steun door artillerievuur te laat komt.

Beide tegenstrijdige belangen moeten nu zooveel mogelijk met elkaar in overeenstemming worden gebracht, waarbij de meerdere of mindere bedektheid van het terrein, de weersgesteldheid en het uur van den dag een woordje medespreken.

Zoo kan men in vlak en bedekt terrein meer dan ééne batterij aan de voorhoede toevoegen ; heeft bij nacht de indeeling van artillerie bij de voorhoede geen zin, omdat zij dan toch niet kan vuren, enz.

Toch kan het van groot belang zijn, dat de voorhoede over eene grootere artilleriemacht beschikt dan ééne batterij.

Men plaatse de beide andere batterijen van de afdeeling dan liever aan het hoofd van de hoofdmacht, waardoor zij snel beschikbaar zijn en grootere bewegingsvrijheid genieten. Hierdoor is men tevens zekerder, dat die batterijen in stelling kunnen komen en verlegt men de colonne van de voorhoede niet, waardoor deze dan ook niet aan manoeuvreervaardigheid inboet.

Ten einde de bevelvoering der artillerie te vereenvoudigen en het snel, eenhoofdig in gevecht brengen, te bevorderen, marcheert de afdeelingst. in den staf van den voorhoedect. Toch wake men er tegen, den staf van den voorhoedect. te zeer te vergrooten, omdat hij anders te veel de aandacht trekt en te trefbaar wordt.

Aangezien de spits snel over krachtadigen steun van hulpwapens moet kunnen beschikken, verdient het aanbeveling ééne sectie Zware Mitrailleurs (Z. M.) tusschen spits en voortroep te laten marcheeren, ten einde direct steun te kunnen verleenen bij den aanval, terwijl de sectie niet zoo spoedig aan vernietiging is blootgesteld, omdat zij op grooteren afstand achter de spits marcheert.

Ook de aanwezigheid van Lichte Bommenwerpers (L. B.) verdient aanbeveling, om grooteren weerstand spoediger te kunnen breken, b.v. aanval op huizencomplex. In dit geval kunnen de L. B. bij den voortroep marcheeren.

Tenslotte moet gedacht worden aan het beveiligen van de voorhoede tegen aanvallen uit de lucht.

Deze beveiliging kan op de volgende wijzen geschieden. (Rohbeck, blz. 292, pt. 714.)

a. direct:

1e. door eigen jachtvliegtuigen, die vijandelijke verken- ners verjagen;

2e. door luchtafweergeschut op auto's;

dit geschut stelt zich, gereed tot vuren, zijwaarts van den marsch- weg op, om, wanneer de te beveiligen afdeeling voorbij is, opnieuw voorwaarts van stelling te veranderen. Dit afweergeschut gaat der- halve sprongsgewijze voorwaarts en komt telkens weer in stelling;

3e. door bespannen luchtafweergeschut, dat in de colonne marcheert en alleen dan zijwaarts in stelling komt, wan- neer de nadering van vijandelijke vliegtuigen wordt gemeld.

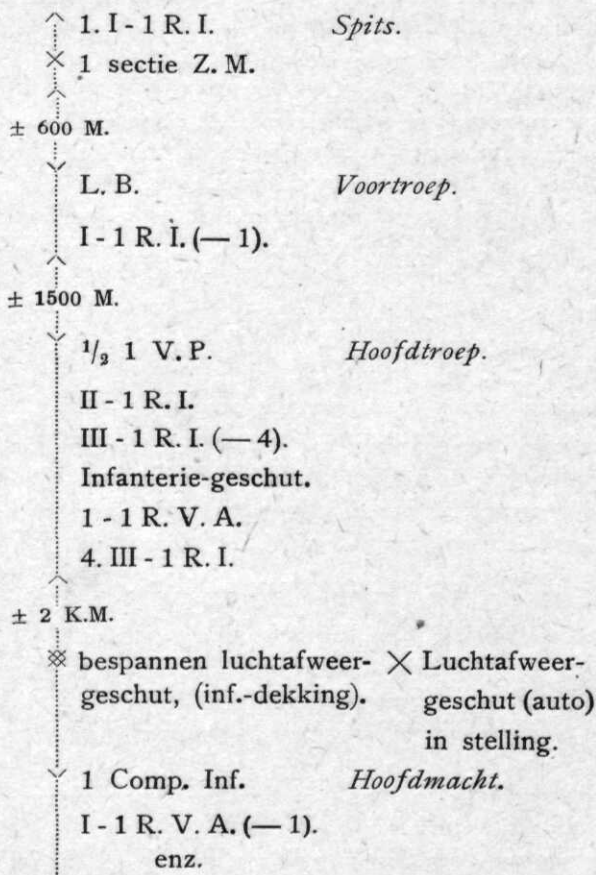
b. indirect:

1e. door het snel aannemen van de geopende orde, wan- neer een vliegeraanval wordt gemeld;

2e. door te marcheeren bij duisternis, hetgeen meestal zal moeten geschieden, wanneer men dicht bij den vijand is.

De genoemde voorhoede heeft de volgende in- deeling:

SAMENSTELLING DER ONDERDEELLEN VAN DE VOORHOEDE.

Spits, ééne comp. inf. op den marschweg voorafgegaan door $\frac{1}{2}$ sectie, waarbij 2 L. M.

Voortroep. 2. 3. 4. I - 1 R. I., de beide overige sectiën van het M. P., de telefoon-afdeeling van het bataljon, de patrooncaissons, c. q. bespannen luchtafweergeschut.

Het geneeskundig personeel en materieel van het regiment marcheert, van den beginne af aan, verzameld achter den hoofdtroep, omdat anders eene verzameling van dit personeel en materieel, bij het aangaan van het gevecht, achterwaarts zou moeten geschieden, hetgeen nimmer aanbeveling verdient. De L. B. worden ingedeeld, aan het hoofd of aan den staart van den voortroep, naar gelang van omstandigheden (voornl. terrein). De beide sectiën Z. M. kunnen desgewenscht aan het hoofd van den voortroep marcheren. Zij kunnen dan de ontwikkeling van den voortroep beveiligen door ter plaatse in stelling te komen.

Hoofdtroep. a. $\frac{1}{2}$ 1 V. P. (steeds bij de voorhoede in te deelen).

b. II - 1 R. I., III - 1 R. I. (— 4), elk bataljon in de volgorde: infanterie, M. P., telefoonafdeeling, caissons (voor III - 1 R. I. derhalve achter de 3e comp.).

c. Het Regiments-infanteriegeschut.

d. De batterij Veld-Artillerie.

e. De bespannen luchtafweerbatterijen. Indien men over eene geringe hoeveelheid van dit geschut beschikt, kan het beter tusschen Hoofdtroep en Hoofdmacht marcheeren, waardoor èn Hoofdtroep èn Hoofdmacht van de werkzaamheid kunnen profiteeren. In dit geval moet b.v. $\frac{1}{2}$ sectie inf. met 1 L. M. voor de beveiliging worden aangewezen.

f. Tusschen de artillerie, infanterie van de onderdeelen, welke de artillerie voorafgaan.

g. $\frac{1}{2}$ 4. III - 1 R. I.

h. De telefoonafdeeling van het regiment.

i. Het verzamelde geneeskundig personeel van het regiment.

k. Zoo noodig de verzamelde keukenwagens v. h. regt.

l. $\frac{1}{2}$ 4. III - 1 R. I. (verminderd met verbindingsmanschappen, voor het verband met de hoofdmacht).

ONTWIKKELING VAN DE SPITS.

De voorhoede heeft tot algemeene taak:

I. het beveiligen van de hoofdmacht gedurende den marsch;

II. het geven van tijd en ruimte aan de hoofdmacht om zich tot het gevecht te ontwikkelen, dan wel om zich aan het gevecht te onttrekken;

III. volgens het V. V. het verbeteren, c. q. herstellen van den marschweg (buiten beschouwing);

IV. het verrichten van verkenningen van het aanvalsterrein, waaronder voornl. moet worden verstaan het constateeren of de kaart met het terrein in overeenstemming is.

Heeft de geheele voorhoede deze taak t. o. van de hoofdmacht, de onderdeelen van de voorhoede hebben dezelfde verplichtingen t. o. van elkander.

Zoo zal de spits zorgen voor de beveiliging van den voortroep gedurende den marsch en hem eene ongestoorde gevechtsontwikkeling moeten waarborgen. Er moet derhalve een innig verband bestaan in de ontwikkeling van de verschillende onderdeelen van de voorhoede, zoodat nimmer uit het oog mag worden verloren, dat de gevechtsontwikkeling van het eene onderdeel in hoofdzaak geschiedt ten bate van die van het onderdeel, dat volgt.

Aangezien men derhalve geenszins vrij is in de ontwikkeling tot het gevecht, moet er streng tegen worden gewaakt, dat de ctn. van de onderdeelen der voorhoede meer dan noodig is zelfstandig gaan handelen.

De spits ontwikkelt zich in den regel op eene bepaalde manier. Hoewel zeer afkeerig van schema's, kan het m. i. geen kwaad, dat vooral ons vele verlofskader leert, volgens een bepaald recept te werken, vooral waar dat recept als regel kan worden toegepast. Het is daarom een groot gevaar, dat bij oefeningen in het commandeeren van eene spits (kaderopleidingen), de spitsct. voor allerlei bijzondere gevallen wordt geplaatst. Hoewel dit uit den aard der zaak geschiedt om de besluitvaardigheid van den commandant te verhoogen, schuilt het groote gevaar daarin, dat hij zelfstandig gaat optreden, vooral omdat de voortroep meestal wordt gemarkeerd. Doorgezette flankaanvallen op de spits zijn uit den aard der zaak vrijwel onuitvoerbaar, omdat de vijandelijke afdeelingen oogenblikkelijk in de flank worden genomen door den ontwikkelden voortroep en worden vernietigd.

In beginsel moet worden aangenomen, dat de spits den voortroep het beste beveiligd door een zeer snelle ontwikkeling en een aanval. Eene ontwikkeling van de spits, aan weerszijden van den marschweg, is daarom regel.

Ten einde eene snelle gevechtsontwikkeling mogelijk te maken, moet daarom, op het oogenblik van stooten op de tegenpartij, de manoeuvreervorm reeds zijn aangenomen. Hierin voorziet dan ook ons V. V. door in pt. 258 aan te geven, dat zoodra 's vijands nabijheid daartoe noopt, de spits zijtroepen moet uitzenden.

Genoemd punt legt den nadruk op de beveiligende en verkennende taak van deze zijtroepen; volgens meer moderne begrippen, moeten wij deze taak echter uitbreiden met:

„Door het uitzenden van zijtroepen, neemt de spitscompagnie den manoeuvreervorm aan.”

Eene ontwikkeling tot het gevecht van uit de marschcolonne, op korten afstand van de tegenpartij, moet, vooral waar elke kleine vijandelijke infanterie-, cavalerie- of wielrijdersafdeeling tegenwoordig over mitrailleurs beschikt, als onmogelijk worden beschouwd.

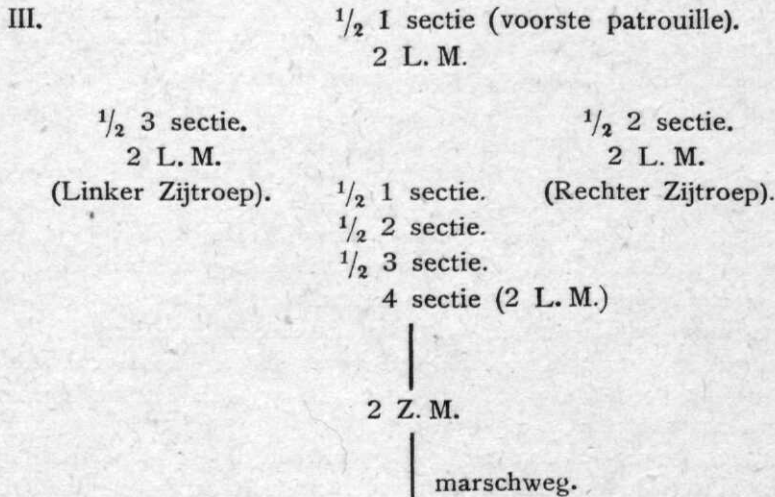
Aangezien de spits kans loopt direct onder vuur te worden genomen, moet, wanneer „de nabijheid van den vijand daartoe noopt”, de manoeuvreervorm worden aangenomen. Pt. 259 V. V. „eene ontplooiing van de onderdeelen der voorhoede kan aanbeveling verdienen, zoodra eene spoedige ontmoeting met den vijand te verwachten is”, geldt dus in de allereerste plaats voor de spits.

In eene artikelenserie in „de Militaire Spectator”, April, Mei, Juni 1920, betoogde ik, bij eene beschouwing over den aanval van de compagnie, dat de manoeuvreervorm de voorlooper is van den gevechtsvorm en gaf ik daarin o.a. den gevechtsvorm van de compagnie aan.

Willen wij derhalve den meest geschikten manoeuvreervorm voor de spits aannemen, dan moeten wij eerst den gevechtsvorm van de

rein moeten marcheeren. We moeten derhalve vooropstellen, dat deze vorm alleen wordt aangenomen, wanneer men weet spoedig op de tegenpartij te zullen stuiten.

Er moet een tusschenvorm kunnen worden aangenomen, wanneer men b.v. vijandelijke cavalerie of wielrijders heeft waargenomen. Wij komen dan tot den volgenden marschvorm van de spits.

In alle overige gevallen, kan de spits volstaan met het uitzenden van flankpatrouilles.

V. V. pt. 265 zegt „Zoodra het optreden van cavalerie, wielrijders of partijgangers in de flank van marcheerende afdeelingen (dus ook van de spits) kan worden verwacht, moeten deze zich door flankpatrouilles beveiligen.”

Resumeerende komen wij tot de volgende gedragslijn van de spits:

- a. zij marcheert met flankpatrouilles, wanneer weinig gevaar dreigt;
- b. zij zendt $\frac{1}{2}$ sectie rechts en $\frac{1}{2}$ sectie links van den marschweg als zijtroepen uit, wanneer meerder gevaar op de flank dreigt, door optreden van vijandelijke cavalerie, wielrijders of partijgangers. (III).
- c. zij marcheert met 1 sectie rechter- en 1 sectie linkerzijtroep, wanneer de vijand vooruit is gemeld, of is te verwachten. (II).

De zijtroepen, 1 sectie sterk, marcheeren in halve sectiën met een afstand van \pm 200 M. De voorste halve sectie met eene patrouille vooruit, de achterste halve sectie met eene patrouille in den rug, (zoo mogelijk eene cavalerie- of wielrijderspatrouille op de flank). De sectie met eenige ordonnansen tusschen beide halfsectiën in.

De spitscommandant ontwikkelt zijn compagnie zoo snel mogelijk

en valt den vijand over een breed front aan (I), frontbreedte van 200—500 M.

DE ONTWIKKELING VAN DEN VOORTROEP.

Hoe kleiner de afstand tot den vijand is, hoe minder bewegingsvrijheid men heeft, hoe minder het initiatief van den ct. in het gevecht tot uiting kan en ook mag komen. In de eerste plaats geldt dit voor de spits, die, bij stuiten op de tegenpartij, geen gelegenheid heeft om te gaan manoeuvreren onder het werkzame vuur van den tegenstander. Doch in bijna alle gevallen geldt hetzelfde voor den voortroep.

De ct. van den voortroep heeft niet als hoofdtak te overwegen, hoe hij den vijand het beste kan aanvallen; hij heeft, behalve dit, de opdracht, het ontwikkelen van den hoofdtroep te beveiligen en mogelijk te maken. Al zal het daarom kunnen voorkomen, dat het zijterrein aan ééne zijde van den marschweg een aanval zeer begunstigt, men houde in het oog, dat eene éenzijdige ontwikkeling van den voortroep, m. a. w. eene verlenging van de spits naar ééne zijde, ernstige gevaren voor de ontwikkeling van den hoofdtroep met zich kan slepen.

Het is in verband daarmee, dat in het algemeen 4 gevallen t. o. van de gevechtsontwikkeling van den voortroep zijn te onderscheiden en wel:

A. De tegenpartij tracht den opmarsch te vertragen, door het bieden van weerstand met zwakke wielrijders- of cavalerieafdeelingen, waaraan vele mitrailleurs zijn toegevoegd. (Infanterie op auto's komt eveneens in aanmerking).

B. De tegenpartij tracht den opmarsch te vertragen, door het bezetten van eene stelling met snel verplaatsbare troepenafdeelingen.

C. De eigen partij stuit, in marschcolonne, tegen eene andere partij eveneens in marschcolonne, of wel beide partijen loopen, in meerdere of mindere mate ontwikkeld, tegen elkaar op, beide voornemens aan te vallen. (Zie voor de behandeling van dit geval „ontwikkeling van den hoofdtroep”).

D. De tegenpartij wacht in eene stelling, welke in meerdere of mindere mate is voorbereid, den aanval af (als voren).

Reeds hierboven vestigden wij er de aandacht op, dat het stellingnemen van snelverplaatsbare troepen in eene lijn evenwijdig aan den marschweg, of daarmee een scherp hoek makende, niet is te verwachten bij een optreden tegen eene sterke colonne. De terugtochtsweg van deze afdeelingen is dan dermate bedreigd, dat standhouden eenvoudig met vernietiging gelijk staat. Wij kunnen derhalve den weerstand verwachten rechtvooruit, op den marschweg. Kleine wielrijders- en cavalerieafdeelingen of infanterie op auto's hebben

belang bij een stellingnemen, liefst aan weerszijden van den marschweg, omdat dan de voorste vijandelijke afdeelingen worden genoodzaakt een frontaanval te doen, haar het grootste tijdsverlies wordt berokkend, gepaard gaande met het toebrengen van de meeste verliezen, terwijl van den weg kan worden partij getrokken voor een snellen terugtocht. Moge op het eerste gezicht het bezetten van eene boerderij aan ééne zijde van den marschweg voordeelen opleveren, men geeft hiermede den aanvaller grootere bewegingsvrijheid aan de andere zijde, waardoor men direct wordt omsingeld of de terugtochtsweg wordt bedreigd. Temeer geschiedt dit, wanneer de afdeelingen, die aan weerszijden van den marschweg marcheeren, gevechtskracht hebben. Worden deze verdedigende afdeelingen krachtig aangevallen door eene, reeds in gevechtvorm zijnde afdeeling, (de spits) dan is haar lot spoedig beslist. Lang standhouden kunnen zij niet of hare terugtochtsweg wordt afgesneden; den opmarsch vertragen, mislukt haar, wanneer de spitscomp., dank zij haar snelle ontplooiing, zonder tijdverlies kan aanvallen.

Hebben wij derhalve wielrijdersafdeelingen tegenover ons, dan zal haar tegenstand van minder langen duur kunnen zijn, omdat zij naar den marschweg terug moeten en derhalve geen verdediging tot het uiterste kunnen voeren.

Men zal daarom trachten aan die nadeelen te ontkomen, door stelling te nemen aan den rand van een bedekt terrein, waardoor de terugtocht wordt gemaskeerd, terwijl men zal trachten in zoo'n geval een zoo breed mogelijk front in te nemen, teneinde den aanvaller te noodzaken, meerdere troepen in het gevecht te brengen.

Dit is dan het geval, waarin de spits het niet meer alleen kan klaarspelen en de hulp van den voortroep moet worden ingeroepen. (ad B).

Hoe moet deze aanval worden ingezet? Is de voortroepct. vrij in het inzetten van zijn troep? moet hij bevelen afwachten van den ct. van den hoofdtroep?

Ziedaar de vragen, die voor elk geval aan den patiënt worden voorgelegd.

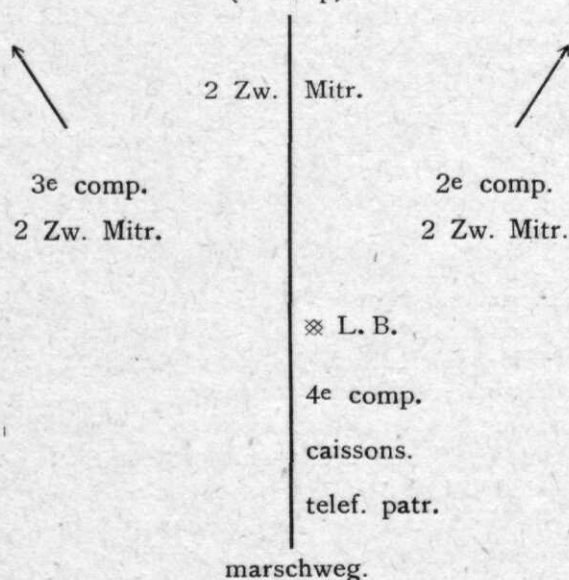
Het doel van den tegenstander, het verkrijgen van tijdwinst, mag niet worden bereikt. Tegen eene stelling van beteekenis loopt men zoo niet op, zonder van te voren door de verkenningsorganen op de hoogte te zijn gebracht; derhalve, krachtig aanvallen, snel beslissen.

De krachtige aanval van de spits heeft het vuur van den verdediger ontketend, de lijn van weerstand is bekend. (Een goed spitsct. heeft den voortroepct. met berichten overladen).

Bij het openen van het vuur door de spits (meestal zelf/ reeds vóór dien) nam de voortroep oogenblikkelijk den manoeuvreervorm aan, als volgt:

25?

IV. ontwikkelde spits.
(1 comp).

Is het terrein aan beide zijden van den marschweg voor een aanval geschikt, dan krijgen 2e en 3e comp. oogenblikkelijk de opdracht, de ontwikkelde spits resp. rechts en links te verlengen over eene frontbreedte van 200—400 M., zelfs al strekt de vijandelijke stelling zich over eene mindere breedte uit, dan de breedte van den geheel ontwikkelden voortroep.

Hierdoor toch komt men tot de snelste oplossing, omdat men den tegenstander overvleugelt, die, gezien zijn gevoelige achterwaartsche verbinding, spoedig tot den terugtocht wordt genoodzaakt.

Is de stelling van den tegenstander breeder, dan de geheel ontwikkelde voortroep, dan ook is een ontwikkeling aan weerszijden van den marschweg gewenscht, omdat anders de gevechtsontwikkeling van den hoofdtroep niet is waarborgd.

Het geval kan zich voordoen, dat het terrein aan ééne zijde van den marschweg, voor den aanval ongeschikt is. In dit geval is eene verlenging van het front van de spits naar ééne zijde noodzakelijk.

Toch verdient het aanbeveling, het ongunstige aanvalsterrein te doen waarnemen. Wij komen dan tot de indeeling als in V.

V.	ontwikkelde spitscomp. (1 ^e comp.) 2 Zw. Mitr.	2 ^e comp. 4 ^e comp. 2 Zw. Mitr.
<i>onbegaanbaar terrein.</i>		
$\frac{1}{2}$ 3 ^e comp.	⊗ L. B.	$\frac{1}{2}$ 3 ^e comp. 2 Z. M. (flankbeveiliging).

Voor het geval het terrein aan ééne zijde van den marschweg een buitengewoon slecht aanvalsterrein biedt, b.v. zeer open en geheel vlak terrein, verdient het m. i. toch aanbeveling den gevechtsvorm IV aan te nemen. In dit geval zal de vleugelcomp. i. c. de 3e of de 4e comp. de max. frontbreedte innemen.

Wij hopen te hebben aangetoond, dat in alle gevallen waarvoor de voortroep kan komen te staan, eene ontwikkeling aan weerszijden van de spits, de oplossing moet zijn, behalve wanneer het terrein onbegaanbaar is.

Waarom zou dan de ct. van den voortroep talmen met het inzetten van zijn krachten? Een snel en gelijktijdig inzetten van den voortroep bevordert ten zeerste een vlug verloop van het gevecht en daarop komt het in de eerste plaats aan. Op den verdediger maakt het een grooten moreelen indruk, wanneer hij plotseling den aanvaller in een breed front ziet naderen en snel tot den aanval ziet overgaan. Een nadeel, maar alleen een schijnbaar, is, dat de spits en de voortroep zeer verspreid zijn en weer moeten verzamelen om den marsch te kunnen vervolgen. Een schijnbaar nadeel is dit, want hebben de voorste linies van de spits en den voortroep, de opstellingsplaats van den vijand bereikt, dan bezetten zij deze lijn naar omstandigheden, of alleen met de L. M. of met Z. M. en L. M. c. q. met infanterie, welke in de stelling blijft liggen. De ct. van den voortroep geeft onverwijld bevelen voor het inzetten van de vervolging en het voeling houden met den vijand.

De hoofdtroep blijft derhalve beveiligd. Zoodra de tegenpartij tot den terugtocht overgaat, deelt de voorhoedect. een nieuwen voortroep in, welke oogenblikkelijk op marsch gaat. Zoodra de nieuwe spits de eigen opstelling van den ouden voortroep voorbijgaat, verzamelen de afdeelingen voorwaarts en sluiten achter den hoofdtroep aan.

Heel veel tijd behoeft derhalve met een te snelle ontwikkeling van den voortroep niet verloren te gaan, integendeel, in den regel zal, vooral voor gevallen, waarin de spits tegenover een gelijkwaardigen tegenstander komt te staan (hetgeen tegenover veel mitrailleurs zeer spoedig zal geschieden), veel tijd worden gewonnen, ten gevolge van het sneller verloop.

Aangezien ook de ontwikkeling van den voortroep systematisch kan geschieden, beoefene men deze veelvuldig in vreedstijd en vooral bij oefeningen, waar men over troepen kan beschikken. De samenwerking tusschen de verschillende compⁿ vereischt routine, iets, waarover wij, bij gebrek aan troepen, helaas zoo weinig beschikken.

De B.Ct. behoort zich, door uitzending van verbindingsofficieren uit zijn staf, op de hoogte te houden van het verloop van het gevecht in de voorste lijn. Verder zal hij moeten aangeven welke gevechtsdoelen moeten worden bereikt.

Een groot gevaar schuilt in de inmenging van den voorhoedect. in het gevecht van den voortroep, vooral, wanneer deze van de meening uitgaat, dat de voorhoede alleen mag worden ingezet, wanneer voldoende gegevens van den voortroep zijn verkregen. In dat geval heeft de voorhoedect. af te wachten en aangezien niemand dat kan, gaat hij persoonlijk naar den ct. van den voortroep en neemt al spoedig de gevechtsleiding over.

In de praktijk (laat ik er direct bij zeggen manoeuvrepraktijk) heb ik zulks altijd zien gebeuren en de gevolgen bleven niet uit. Bij de bespreking verweet de een den ander onjuist gebruik van den troep, de hoofdfout werd evenwel nimmer naar voren gebracht.

Gewoonlijk gaat echter de voortroepct. niet vrij uit. Hij heeft direct bericht te zenden van waar tot waar de vijandelijke stelling zich uitstrekt. In den regel duurt dat verzenden van het bericht geweldig lang, omdat de voortroepct. eerst de ontwikkeling van de spits afwacht, daarna bericht moet hebben, dan pas gaat ontplooiën en daarna pas bevelen gaat geven voor den aanval. Dan moeten de compⁿ nog de gevechtsformatie aannemen, opmarcheeren, aanvallen en eerst daarna komen pas berichten binnen.

Is het wonder, dat de voorhoedect. loopt te stampvoeten en zich zenuwachtig begint te maken?

Zooals wij het gevecht van den voortroep zouden wenschen (ontwikkeling in den reeds vastgestelden manoeuvreervorm, zie IV, voorloopige orders van den B.Ct.; de compⁿ bereiden de gevechtsformatie voor; wanneer de spits niet vooruit kan, onverwijld aanval doorzetten met den geheelen voortroep), moet er enorm veel tijd worden gewonnen. In ieder geval zit er gang in den voortroep en wij meenen, dat het bezwaar van te vlug en te veel inzetten ineens tegen de groote voordeelen niet opweegt.

DE ONTWIKKELING VAN DEN HOOFDTROEP.

Tengevolge van den afstand, welke bestaat tusschen voortroep en hoofdtroep, beschikt deze laatste over meerdere bewegingsvrijheid en daardoor over grootere manoeuvreervaardigheid. Was de ct. van den voortroep rechtstreeks gesteld onder den ct. van de voorhoede, de hoofdtroep wordt gecommandeerd door den voorhoedect.

zelf. Gedurende den marsch wordt het commando waargenomen door een officier aan te wijzen door den voorhoedect., die den titel draagt van *colonnect.* Dit geschiedt alleen, om den voorhoedect. meer bewegingsvrijheid te verschaffen, hij treedt echter niet op als *hoofdtroepct.* Op het oogenblik, dat de hoofdtroep volgens bevelen van den voorhoedect. in gevecht wordt gebracht, neemt de *colonnect.* het bevel over zijn eigen onderdeel weder op zich.

Indien het regiment de voorhoede vormt van eene divisie, zal het kunnen voorkomen, dat de *Divisiect.* het bevel over de voorhoede opdraagt aan den *Brig.ct.* van de Infanterie. In dat geval zal de *Regts.ct.* van het voorhoederegt. het bevel overnemen over den hoofdtroep, zoodat daardoor eene meer geregelde bevelvoering van de voorhoede wordt gewaarborgd.

Onder de bevelen van den *Brig.ct.* staan dan:

- a.* de verkenningsorganen aan de voorhoede toegevoegd;
- b.* de *ct.* van den voortroep;
- c.* de *ct.* van den hoofdtroep;
- d.* de *ct.* van de artillerie.

De voorhoedect. kan dan volstaan met het geven van de noodige aanwijzingen aan de *ctn.* van de onderdeelen, terwijl hij de uitvoering daarvan en het geven van gedetailleerde bevelen kan overlaten aan zijn onder*ctn.* Hierdoor wordt de voorhoedect. minder overladen met het geven van eene reeks bevelen, welke in den regel elkander snel moeten opvolgen.

Indien het voorhoedeverband wordt opgeheven, tengevolge van het inzetten van de hoofdmacht, kan de *Inf.-Brig.ct.* het bevel over de infanterie hernemen.

De wijze van optreden van de voorhoede heeft een grooten invloed op de ontwikkeling van de hoofdmacht en het verdere verloop van het gevecht. Het is daarom noodzakelijk, dat ook de voorhoedect. niet geheel zelfstandig handelt, maar dat hij bevelen krijgt van den *A. B.*, waarin aangegeven is, welke gedragslijn hij heeft te volgen.

In het *V.V.* pt. 249 lezen wij dan ook:

„Zoodra uit ingekomen berichten mag worden afgeleid, dat in de marschrichting eene ontmoeting met den vijand is te verwachten, ontvangt de voorhoedect. van den *A. B.* tijdig nadere bevelen, welke duidelijk aangeven, hetgeen van de voorhoede wordt verlangd.

Blijven deze bevelen uit, dan handelt de voorhoedect. op eigen gezag; hetzelfde geschiedt bij een verrassend stooten op den vijand, in welk geval als beginsel geldt, dat de voorhoede vastberaden aanvalt.”

Teneinde in onze beschouwingen zoo duidelijk mogelijk te kunnen blijven, zullen wij even in herinnering brengen op welke wijze men, tot op heden, in het zuivere ontmoetingsgevecht de ontwikkeling van de voorhoede wenschte.

De taak van de voorhoede bestond dan voorn.l. in:

a. het verkennen van den vijand, teneinde de noodige gegevens te verschaffen voor het vaststellen van het aanvalsplan;

b. het geven van den noodigen tijd en ruimte aan de hoofdmacht om zich tot het gevecht voor te bereiden, of om zich aan het gevecht te onttrekken.

Liep de voorhoede tegen eene breede stelling op, dan was een overmatig uittrekken in de breedte noodzakelijk, teneinde de ligging van de vleugels van de stelling te bepalen.

Als norm kwam men dan tot de volgende opstelling van het voorhoede-regiment:

VI. 1 ^e linie.	$\frac{3}{4}$ III.	I Bat.	$\frac{3}{4}$ II.
	ontwikkelde voortroep.		
2 ^e linie.	$\frac{1}{4}$ III.	$\frac{1}{4}$ I.	$\frac{1}{4}$ II.

Elk Bataljon was genoodzaakt 3 compn. in voorste lijn te brengen en 1 comp. achter- en uitwaarts te échelonneren ter dekking van de niet aangeleunde flank. Het bataljon, alsmede de compn. hadden hun uiterste grens van breedte bereikt, zij hadden onvoldoende gevechtdiepte. Indien derhalve het gevecht in front moest worden doorgezet en daartoe een ander regiment van de hoofdmacht werd ingezet, moest dit regt. tusschen de ontwikkelde voorhoede schuiven.

Wij kwamen dan ongeveer tot de volgende indeeling:

VII. voorste lijn.	$\frac{3}{4}$ III - 1 R. I.	$\frac{3}{4}$ I - 1 R. I.	$\frac{3}{4}$ II - 1 R. I.
	$\frac{1}{2}$ III - 2 R. I.	$\frac{1}{2}$ I - 2 R. I.	$\frac{1}{2}$ II - 2 R. I.
2 ^e linie.	$\frac{1}{4}$ III - 1 R. I.	$\frac{1}{4}$ I - 1 R. I.	$\frac{1}{2}$ I - 2 R. I.
			$\frac{1}{4}$ II - 1 R. I.
3 ^e linie (Regtsres.)	$\frac{1}{2}$ III - 2 R. I.	$\frac{1}{2}$ II - 2 R. I.	
div. Reserve.	3 R. I.	ter beschikking van den Div.-Ct. voor omvatting, doorbreking.	

Iedereen zal volmondig moeten toestemmen, dat deze formatie allesbehalve gunstig is, omdat een dooreenraken van troepen en commando's eene vlotte bevelvoering ten zeerste belemmert.

Toch was eene dergelijke aanvalsformatie van de voorste linie niet te ontgaan, immers men moest eerst gegevens van de vijandelijke opstelling verkrijgen alvorens men tot het inzetten van de hoofdmacht kon overgaan. De eenige methode was het leveren van een verkennend gevecht door de voorhoede, het gevolg daarvan, overmatig in de breedte rekken van de voorhoede, die daardoor

een groot gebrek aan gevechtdiepte kreeg, welk euvel weer moest worden hersteld door inzetten van andere eenheden, waardoor vermenging van verbanden onvermijdelijk werd.

Nu doet zich de vraag voor: „kunnen wij op de eene of andere manier aan die ongunstige formatie ontkomen?”

Wij meenen van ja!

Wij leven zoo langzamerhand in geheel andere omstandigheden dan vóór den oorlog. Kon zich toen het geval voordoen, dat eene marcheerende divisie onverwacht op eene vijandelijke stelling stiet, die eene zoodanige uitgebreidheid en sterkte had, dat het geheele voorhoede-regiment met zijn artillerie moest worden ingezet, nu kunnen wij een dergelijk geval gerust buiten beschouwing laten. Het is toch niet aan te nemen, dat de vijand, onopgemerkt door de verkenningorganen, eene stelling inneemt van ± 1 à 2 K.M. Het innemen van zoo'n stelling eischt voorbereiding en de mogelijkheid is derhalve uitgesloten, dat de troepenafdeelingen, welke de verdediging voeren, zich ongemerkt tusschen de cavalerie en wielrijders — welke op grooten afstand de verkenning verrichten — en de colonne inschuiven.

Behalve dat, beschikken wij nog over de luchtverkenning, die wel in bedekte terreinen en bij ongunstige weersgesteldheid veel van hare waarde inboet, maar daarom in die gevallen nog geenszins waardeloos is geworden.

Ten slotte marcheert eene zelfstandige divisie niet dan met een bepaald te bereiken doel. Verkenningen op grooten afstand tegen dat doel hebben plaats gehad en kunnen met veel meer succes dan vroeger geschieden, omdat, dank zij de ervaringen van den afgelopen oorlog, het aantal verkenningorganen, aan de divisie toegevoegd, belangrijk is uitgebreid en met luchtverkenning is vermeerderd.

Draagt de opmarsch van de divisie een verrassend karakter, dan zal hij zelfs geheel des nachts moeten worden uitgevoerd. In dit geval is van het innemen van eene uitgebreide stelling door de tegenpartij al veel minder te vreezen.

Alleen in gevallen van vervolging ligt de zaak eenigszins anders, maar dan zal men steeds met eene meer of minder ontwikkelde voorhoede moeten marcheren.

Wij komen derhalve tot de slotsom, dat het ontmoetingsgevecht, waarbij de geheele voorhoede of de geheele hoofdmacht moet worden ingezet van uit de marschcolonne, heeft afgedaan. Het kan zich alleen voordoen t. o. van spits en voortroep en wel in de gevallen, dat snel verplaatsbare troepenafdeelingen, met veel mitrailleurs, zich tusschen de op grooten afstand verkennende cav. en wielrijders en de cav. en wielrijders van de voorhoede hebben gedrongen. Doch zelfs in dit geval zullen en de spits en de voortroep voldoende vroegtijdig kunnen worden gewaarschuwd.

De vraag is dan ook gewettigd, of de hoofdtroep nog reden van

bestaan heeft. O. i. wel degelijk, omdat hij dient als steun van den vechtenden voortroep, die anders veel te dicht op de hoofdmacht zou zijn, waardoor deze verliezen zou kunnen lijden, tengevolge van het gevecht van genoemde afdeelingen. Zou men den voortroep op denzelfden afstand van de hoofdmacht laten marcheeren als thans en den hoofdtroep weglaten, dan zou de voortroep partieel kunnen worden verslagen.

Ten slotte moet men de positieve zekerheid hebben, dat de hoofdmacht zich ongestoord kan ontwikkelen, wanneer zulks noodig mocht blijken. Men neemt derhalve het zekere voor het onzekere. Mede om de reeds genoemde redenen, is de indeeling van de voorhoede dezelfde gebleven als vroeger.

Onder haar antiek uiterlijk klopt echter een verjongd hart. Haar taak is niet meer in de eerste plaats het inwinnen van berichten om den Div.Ct. het opstellen van een aanvalsplan mogelijk te maken, neen, zij dient om de ontwikkeling van de hoofdmacht ongestoord te doen verlopen. De Div.Ct. heeft alleen dan de zekerheid zijn troepen eenhoofdig in het gevecht te kunnen brengen.

Het spreekt daarom van zelf, dat de divisie het liefst in 2 colonnes zou marcheeren, maar, indien men bij den afmarsch niet over voldoende gegevens beschikt omtrent de tegenpartij, heeft men het nadeel, dat men zijn aanval reeds in ééne richting heeft vastgelegd en dat de Div.Ct. veel meer afhankelijk is van de maatregelen van zijn onderctn. Daarom marcheert de divisie in den regel in ééne colonne, waardoor de troep vast in de handen is van den Ct. en deze vrij is in het inzetten van zijn troepen, naar gelang berichten binnen komen.

Een nadeel evenwel is, dat eene gevechtsontwikkeling langer duurt, maar, zooals reeds gezegd, men is tijdig gewaarschuwd en vooral in onze vlakke terreinen (polderland buiten beschouwing) kan eene ontwikkeling van de hoofdmacht bijna altijd tijdig geschieden.

In verband daarmee zou het zeer onjuist zijn, de voorhoede alleen in te zetten en dan af te wachten, omdat men dan tot een „druppelsgewijze in het gevecht brengen” komt.

Hieruit volgt, dat de voorhoedect. niet maar zoo de voorhoede kan gaan inzetten, maar dat de A. B. wel degelijk een bevel aan de voorhoede moet geven.

Tengevolge van hare indeeling is zij reeds gedeeltelijk ontplooid.

Van de binnenkomende berichten hangt af, of de Div.Ct. de voorhoede alleen wil laten vechten, of dat hij de geheele Divisie zal moeten inzetten.

In het eerste geval, b.v. bij het bezet zijn van een défilé, voegt de Div.Ct. tijdig zware art. aan de voorhoede toe (deze marcheert dan aan het hoofd van de hoofdmacht), ten einde den weerstand zoo snel mogelijk te kunnen breken en geeft hij het te bereiken aanvalsdoel aan den voorhoedect. op.

De voorhoede ontwikkelt zich tijdig in den manoeuvreervorm:

I - 1 R. I.

II - 1 R. I.

III - 1 R. I.

artillerie

brengt haar artillerie tijdig in stelling en rukt ten aanval op, wanneer artilleriesteun verzekerd is.

Indien evenwel de binnenkomende berichten eene stelling melden van eene zoodanige uitgestrektheid, dat de divisie in haar geheel zal moeten aanvallen, dan is het noodig, dat in meerdere colonnes wordt gemarcheerd, ten einde snel tot de gevechtsontwikkeling te kunnen overgaan. In dit geval verdwijnt de voorhoede als zoodanig en wordt marschgroep. Een ander regiment met toegevoegde wapens wordt naast het oorspronkelijke voorhoederegiment geschoven, zoodat men dan krijgt:

2 R. I.	1 R. I.
II - 1 R. V. A.	I - 1 R. V. A.
$\frac{1}{2}$ 1 V. P.	$\frac{1}{2}$ 1 V. P.
3 R. I. (marcheert naar gelang van	
2 R. V. A.	omstandigheden).
† III - 1 R. V. A.	
enz.	

Divisietrein

† c. q. bij de marschcolonne van één der Regtn.

Wij komen derhalve tot de volgende conclusies:

a. de voorhoedect. werkt nimmer zelfstandig, doch moet s t e e d s bevelen krijgen van den A. B.;

b. de voorhoede dient niet om gegevens te verschaffen voor het opmaken van het aanvalsplan. Deze gegevens worden verkregen door verkenningen verricht door cav., wielrijders, inf. op auto's, art. op auto, luchtverkenning;

c. de voorhoede voert slechts dan een zelfstandig gevecht, wanneer uit de ingekomen berichten kan worden afgeleid, dat zij den aanval zelfstandig kan voeren met kans op succes;

d. in andere gevallen wordt de divisie eenhoofdig in het gevecht gebracht en wordt de voorhoede één van de regtn. in voorste lijn der divisie, welke regimenten elk in een aangegeven vak opmarcheeren, zich ontwikkelen en aanvallen, ter bereiking van een bepaald gevechtsdoel, door den Div.Ct. aangegeven;

e. de artillerie der divisie wordt eveneens eenhoofdig ingezet, marcheert bij de marschgroepen, doch blijft technisch onder de bevelen van den C. A. der divisie, die de samenwerking tusschen infanterie en artillerie regelt en bepaalt op welke wijze de infanterieaanval zal worden gesteund;

f. het zuivere ontmoetingsgevecht bestaat niet meer (alleen nog eenigermate voor spits en voortroep).

Aanteekeningen naar aanleiding van het artikel
„Eenige tactisch-kustartilleristische Beschouwingen, door
P. A. Brouwer, kapitein der Artillerie,”

DOOR

E. CH. DE HAAN,
Kapitein der Artillerie.

Met veel belangstelling heb ik boven aangehaald artikel gelezen in de Februari-aflevering van „de Militaire Spectator” van dit jaar. Echter kan ik mij niet geheel vereenigen met de conclusies, waartoe de schrijver geraakt, en, waar ik het principe waarom het gaat, n.l. directe of indirecte opstelling van kustgeschut, zeer belangrijk vind, acht ik een onbestreden laten van bedoelde conclusies niet raadzaam.

Eerstens dan, betreffende de naderingshindernissen — voornamelijk mijnen — en de versperringsbatterijen, komt de kapitein Brouwer tot de slotsom: directe richting voor het geschut, dat tot taak heeft de versperring te bestrijken. Dit juist is het tegenovergestelde van mijne meening; ik wensch in directe richting voor dit geschut 1).

De opruiming van de mijnen zal namelijk, zooals de schrijver zegt, geschieden met mijnenvisschers, ook wel met jagers. Dit zijn wel vrij kleine, zich dikwijls snel verplaatsende doelen, doch juist, wanneer zij hunne hoofdtaak verrichten, n.l. het opruimen der gelegde mijnen, zijn zij een zich weinig en langzaam verplaatsend doel. De hoeksnelheid bij het bevuren dezer doelen zal dus niet groot zijn. Bovendien zegt de schrijver zelf kort daarna, dat de schootsvelden van de versperringsbatterijen betrekkelijk klein kunnen zijn; bedoeld wordt dus, dat de batterijen voornamelijk onder vuur hebben te houden het vaarwater ter hoogte van de mijnen, hetgeen geheel overeenstemt met mijne gedachtengang in deze. Juist omdat dit vuur betrekkelijk vrij eenvoudig is, vermeen ik met recht te mogen onderstellen, dat indirecte richting bij deze kanonnen niet bezwaarlijk mag worden geacht. (Zelfs zullen van te voren de voornaamste gegevens voor dit vuur kunnen worden vastgelegd).

Wat kaliber betreft, ben ik het met den schrijver geheel eens, dat 12 en 15 c.M. kanonnen hiervoor het meest geëigend zijn.

Onderstellen wij eens één of meer dergelijke batterijen ter bestrijking van een mijnversperring — de gedachtengang van den schrijver volgende — met directe richting en zooveel mogelijk gemaskeerd opgesteld aan de kust. Op een gegeven oogenblik verdragen zij door vuren hare opstellingsplaats. Wat stelt de vijand nu daartegenover? Zooals schrijver reeds opmerkt, worden mijnenvisschers — met begeleiding en onder bescherming van jagers volgens mijn gevoelen — voor het opruimen der mijnen gebezigd.

1) Bij indirecte richting wordt hier steeds aangenomen indirecte opstelling, dus onzichtbaar van uit zee, terwijl bij directe richting de opstelling, zij deze ook nog zoo goed gemaskeerd, van uit zee gedeeltelijk zichtbaar is.

Men mag veilig veronderstellen, dat deze vijandelijke schepen voorzien zijn van het meest moderne geschut van klein en middelbaar kaliber. Bijvoorbeeld eenig semi-automatisch geschut tot en met 10,5 c.M. Ook geschut tot en met 15 c.M. mag men aan boord van eenige dezer schepen verwachten. Een geschutstrijd nu tusschen de direct opgestelde kanonnen aan de kust en deze vijandelijke schepen acht ik op dezen betrekkelijk korten afstand in het nadeel der kustbatterijen, die, numeriek en mede, wat moderne constructie betreft, wel verre in de minderheid zullen zijn. Hierbij zoude dan bovendien, ten nadeele der kustbatterijen, nog kunnen medewerken het door den schrijver (boven aan blz. 83) aangehaalde geschut van het zwaardere materieel van den vijand, die ook zeer goed zal inzien, dat zooveel mogelijk onbelemmerde en afdoende opruiming der mijnversperring voor hem een hoofdfactor zal zijn.

Stelt men daarentegen de versperringsbatterijen op met indirecte richting, dan mag met eenigen grond wel worden verondersteld, dat het bevuren der schepen, die de mijnen willen opruimen, vrijwel ongestoord en zoolang gewenscht is kan plaats grijpen, terwijl het zelfs dan niet noodig zoude zijn, om in den gedachtengang van den heer Brouwer (ad 3 blz. 83) aan den wal bij de kustartillerie te beschikken over zwaardere kanonnen om te beletten, dat het zwaardere materieel van den vijand zou medewerken aan het tot zwijgen brengen der versperringsbatterijen.

Aangezien echter dit zwaardere materieel om andere redenen aan den wal toch noodig zal blijken, en de schrijver ook hierbij tot de conclusie komt: „directe opstelling”, wil ik thans mede in deze mijne tegenovergestelde zienswijze motiveeren. De schrijver zegt zelf op blz. 84 o. a. „dat de beste opstelling is die, welke geheel „tegen gezicht is gedekt; de batterij ziet dan echter zelf ook niets „en moet indirect in de richting worden gebracht.

„Het gaat bij de opstelling nu om de vraag:

„Zijn de moeilijkheden, bij richting en vuurleiding met gebruik „maken van indirecte richting zooveel grooter dan bij gebruik van „directe richting, dat van de indirecte richting moet worden afgezien?”

(Tot zoover de schrijver).

Schrijver schijnt deze vraag in het nadeel van de indirecte richting te moeten beantwoorden, en verwijst hiervoor alleen naar het artikel van de heeren Hasselman en Post Uiterweer in het Artilleristisch Tijdschrift jaargang 1919 Nos. 8, 9 en 10. Zeer vernuftig bedacht vindt de schrijver deze methode, maar bevredigen kan zij hem niet. Ik ben het hierin geheel met hem eens. Maar de heeren Hasselman en Post Uiterweer waren slechts de baanbrekers; zij gevoelden, dat de laatste groote oorlog de indirecte opstelling van kustgeschut in sommige gevallen noodzakelijk, althans zeer gewenscht, had gemaakt, en zij vervaardigden instrumenten, die, gelijk bijna alle nieuwe instrumenten, gebrekkig waren. Toch

hebben zij den stoot in de goede richting gegeven. Later heeft de kapitein B. P o r t h e i n e een zeer verdienstelijke verhandeling geschreven in de Januari-aflevering van 1920 van het Artilleristisch Tijdschrift. Hier wordt reeds tegemoet gekomen aan hetgeen de heer B r o u w e r wenscht, en eene indirecte richtingmethode naar voren gebracht, die een vlugge vuoropening waarborgt, een groote vuursnelheid toelaat en in zich zelf vrij eenvoudig is. Doch ook na den heer P o r t h e i n e zijn er nog anderen geweest, die zijn doorgestaan op de beschouwingen van genoemde officieren, en ik mag nu wel met gerustheid den heer B r o u w e r mededeelen, dat er thans methoden bestaan en bekend zijn in Nederland, die om begrijpelijke redenen niet in tijdschriften nader worden beschreven, maar die geheel beantwoorden aan de eischen van snelheid van vuren, nauwkeurigheid der uitkomsten en gemakkelijker van bediening. Zeer zeker heeft men hierbij onder de oogen gezien de punten, die de schrijver aanhaalt bovenaan blz. 85 en bestaan er instrumenten voor indirecte richting, waarop o. a. de correcties voor afstandsverandering en zijdelingsche verplaatsing dadelijk worden aangebracht. Men blijft, geheel overeenkomstig den wensch des schrijvers, met den vuurmond het gewilde trefpunt, waarop wordt afgevuurd, iets vóór. Ik beschouw deze correctie-aanbrenging als een der verschillende moeilijkheden, die men bij het vervaardigen van een goede indirecte richtmethode heeft te overwinnen gehad.

Ik kan mij nog voorstellen, dat de schrijver de directe richting met een zware batterij, zooals deze in de voor 1914 gebouwde open kustbatterij werd opgesteld, gemakkelijker vindt dan indirecte richting (althans bij het eerste geeft de vuurleiding en de bevelvoering door spreekbuizen veel gemak), doch zoodra de schrijver, m. i. zeer terecht, ook voor directe opstelling bepleit tusschenruimte van 150 M. (minstens) tusschen de kanonnen, dan beweert ik, dat de snelheid van vuren hoegenaamd niets zal verschillen bij indirecte of directe richting. Zeer juist merkt de schrijver op, dat zuiverheid van afstandmeting een onmisbare eisch is, en bepleit hij de afstandmeting (n. l. voor middelbare en groote afstanden) met behulp van een groote horizontale basis aan de kust. Ook deze acht ik noodzakelijk als grondslag voor de indirecte richtmethode; ik verwacht daarom ook geen verschil tusschen directe en indirecte richting wat betreft snelheid van vuoropening en van vuren.

Aangaande de afstandmeting en indirecte richtmethode bij de versperringsbatterijen, wil ik opmerken, dat bij kleine afstanden zeer goed volstaan kan worden met een instrument volgens de methode van van den kapitein P o r t h e i n e. Er wordt dan n. l. geen lange horizontale basis gebruikt, doch men gaat uit van den afstand, gemeten in den post van den Batterij-Commandant aan de kust. Bij middelbare afstanden en hierboven zou de afstandmeter te groote fouten maken, om als grondslag te kunnen dienen voor een indirecte

richtmethode, doch voor de kleine afstanden acht ik de methode *Portheine* zeer gewenscht, juist met het oog op de gemakkelij-
heid, bepleit door den heer *Brouwer*. De methode *Portheine*
is voor de kleine afstanden absoluut voldoende, en verreweg het
eenvoudigst.

Eenige kleine veranderingen en toevoegingen, om zoo noodig nog
meer tegemoet te komen aan de eischen van den heer *Brouwer*,
zouden misschien gewenscht zijn, doch volgens mijne meening zeer
gemakkelijk aan het instrument aan te brengen.

Schrijver zegt als 2e punt bij de beschouwingen over directe of
indirecte opstelling: „Is de trefkans op den grooten afstand, waarop
„de schepen moeten blijven bij een artilleriestrijd (gegeven de meerdere
„trefzekerheid en de vernietigende uitwerking van het zware kust-
„geschut) zóó gering, dat we niet tot geheel gedekte opstelling be-
„hoeven over te gaan?”

Schrijver bepleit dan, dat de trefkans van uit zee op een direct
opgestelde batterij (tusschenruimte stukken 150 M.) op 10 K.M. nihil
is. Dat wil zeggen, bijna nihil, want geheel nihil is zij toch niet.
Schrijver is hierbij uitgegaan van de gegevens betreffende het kanon
24 c.M. No. 2 onzer Marine, dat een lengte heeft van 40 kaliber
en een aanvangssnelheid van 850 M. Wordt de trefkans nu niet
gunstiger bij het moderne scheepsgeschut, dat over het algemeen
een lengte heeft van 45 tot 50 kaliber, en een daarbij behorende
aanvangssnelheid van 920 en 975 M.?

Bovendien veronderstel ik, dat zelfs bij gunstige verhouding van
trefkans tusschen scheeps- en landgeschut, tegenwoordig door het
toepassen van rookmaskers — zeer ten nadeele van het landgeschut —
de grootere eenheden van een vijandelijke vloot ongestoord of bijna
niet gestoord kunnen naderen binnen den afstand, waarop de tref-
kans voor het scheepsgeschut voldoende blijkt, om met vrucht de direct
opgestelde zware kustbatterijen te bestrijden, een doel, dat voor den
vijand altijd voornaam genoeg zal blijken om dit buiten gevecht te stellen.
En neem nu eens aan, dat de vijand zwaarder materieel heeft, dat
geheel modern is, en wij daartegenover niet bepaald modern geschut
kunnen stellen, dan loopt men toch de kans, dat de vijand ongestraft
(vanwege zijn moderne bepantsering) binnen de 10 K.M. komt,
waardoor de trefkans voor hem alweer zooveel grooter wordt. Nu
weet ik wel, dat inderdaad de schrijver het allermooiste geschut
eveneens aan onze zijde wil hebben, maar toch numeriek zal dit
geschut verreweg in de minderheid zijn, wanneer wij aannemen
eenige slagschepen aan 's vijands zijde. Bovendien wil het mij toes-
chijnen, dat voor eene kleine mogendheid, gelijk Nederland, het
ondoenlijk zal zijn, om te blijven concurreeren, wat ons kust-
geschut betreft, met het geschut en de bepantsering, welke daar
tegenover kunnen worden verwacht. Dus zelfs al beschikken wij
over het geschut, zooals de schrijver dit wenscht (30,5 c.M. en

zwaarder) 1), dan nog zoude ik bepleiten indirecte opstelling, te meer daar ik, zooals ik reeds heb beschreven, in het geheel niet deel de vrees, van den heer Brouwer, dat de richtmethoden zooveel omslachtiger zijn, en ik het overigens geheel met den geachten schrijver eens ben met zijne aanhalingen op blz. 83 (hier beschouwd het vijandelijke scheepsgeschut):

„Wel is natuurlijk waarneming mogelijk uit vliegtuigen, doch de „vuurleiding voor het zich snel verplaatsende scheepsgeschut, dat „bij ieder salvo een andere opstelling heeft en in een andere richting vuurt op een anderen afstand, met waarneming uit een vliegtuig, dat ook nog eenigen tijd noodig heeft zijn waarneming te „melden, zal uiterst moeilijk zijn, zoodat het oorlogsschip het meest zal hebben aan waarneming van „boord uit.”

Juist het laatste is een reden te meer voor de indirecte opstelling van het kustgeschut, want nu maakt men het voornaamste „houvast” volgens den schrijver, n.l. de waarneming van boord uit, onmogelijk.

Natuurlijk is mijn bedoeling niet „indirecte opstelling voor al het kustgeschut”. Voor verrassingen is toch steeds aan te bevelen een groot gedeelte van het klein kaliber en een klein gedeelte van het middelbaar kaliber direct op te stellen in zooveel mogelijk gemaskeerde opstelling (of traditore, met het oog 'op landingen, enz.), doch al het zware geschut en het meerendeel van het middelbare geschut ware, volgens mijn gevoelen, het best indirect op te stellen, te meer nog met het oog op het geschut, waarover wij thans of in de naaste toekomst bij onze kustverdediging hebben te beschikken.

Geheel buiten beschouwing heb ik, bij de keuze tusschen directe en indirecte opstelling van kustgeschut, nog gelaten de bekende voordeelen (door verschillende schrijvers reeds eerder beschreven) van indirecte opstelling boven directe, waarbij ik wel één der voornaamste acht het rustige bedienen van het geschut bij indirecte richting, waardoor zeer zeker juist de trefzekerheid en de snelheid van vuren bij deze opstelling wordt bevorderd boven die bij directe richting.

1) Schrijver plaatst zich naar mijn meening op een verkeerd standpunt wat betreft het moderne kustgeschut. Zelfs al zou Nederland te beschikken hebben over de kanonnen, die schrijver wenscht, dan zullen deze kanonnen reeds spoedig toch weer niet gelijkwaardig zijn aan een gedeelte van het vijandelijke moderne materieel en ook de uitwerking van het projectiel niet voldoende blijken tegen de daarover gestelde bepantsering. De praktijk heeft geleerd, dat geschut van kustversterkingen altijd ten achter zal staan bij het meest moderne gedeelte van een vijandelijke vloot van groote mogendheden. Bij een kleine mogendheid, gelijk Nederland, zal men zeker, wat het geschut van kustversterkingen betreft, wel ten achter blijven, hoewel natuurlijk dit niet uitsluit, dat het streven moet bestaan het kustgeschut zoo modern mogelijk te hebben.

De verdediging van Holland's Noordzeekust,

DOOR

W. F. SILLEVIS,

Kapitein der Artillerie.

I. Inleiding. De afgelopen oorlog heeft ook op het gebied van kustverdediging veel belangwekkends te zien gegeven: aan den eenen kant landingen op groote schaal door de Gealliëerden op Gallipoli en door de Duitschers op Ösel, aan de andere zijde de verdediging van de Belgische kust onder toepassing van moderne hulpmiddelen door de Duitschers. Beide — zoowel de aanval op als de verdediging van de kust — door modern uitgeruste troepenafdeelingen zijn een bestudeering ten volle waard. Dit geldt zeker voor den Nederlandschen officier, nu ons land — gezien de staatkundige verhoudingen in Europa — meer dan ooit aandacht moet schenken aan zijn westgrens, terwijl bovendien de ervaringen van den grooten oorlog en de toekomstige organisatie van onze weermacht de militaire beteekenis van de Vesting Holland aanmerkelijk hebben doen toenemen.

Waar onze eigenaardige Noordzeekust speciale eischen stelt en waar gedurende het mobilisatietijdperk uiteraard niet voortdurend rekening is gehouden kunnen worden met de wisselende oorlogservaringen, wordt het niet overbodig geacht vast te stellen de minimum-eischen, waaraan de kustverdediging moet voldoen, om te dien opzichte de toekomst met vertrouwen tegemoet te gaan.

Aangezien A. v. H. in 1918 in A. T. o. m. leerrijke beschouwingen heeft gepubliceerd over de kustverdediging in 't algemeen, zal hier alleen de aandacht worden gewijd aan de defensie van Holland's vastelandskust en wel voornamelijk van de westgrens van de Vesting Holland, zulks te meer, omdat in 1920 de kustforten IJmuiden en Hoek van Holland zelfstandig, met eigen gezagsgebied zijn geworden ten koste van de Stelling van Amsterdam en de Stelling Hellevoetsluis (Staatsblad No. 232) 1).

Aangezien de kans op een offensieve kustverdediging althans voorloopig uitgesloten kan worden geacht, zal hieronder alleen sprake zijn van een defensieve kustverdediging.

II. Grondbeginselen. Op welke wijze zal in de toekomst een landing worden uitgevoerd?

Bij de beantwoording van die vraag gelden de 2 navolgende axioma's:

1°. De strategische aanvaller zal menschenlevens, munitie, materieel, noch kosten sparen om een belangrijk object te bereiken.

2°. Een moderne landing zal alleen kunnen worden verricht door een zeemogendheid, die de volkomen heerschappij ter zee en in de lucht bezit.

De aanvaller zal onze maritieme strijdkrachten in de havens terug-

1) Zie ook L. O. 235/1921.

dringen en met een zeer groote transportvloot, begeleid door een sterk eskader, vermoedelijk tegen het aanbreeken van den dag voor onze kust verschijnen. Het eskader gaat de transportvloot vooraf, beveiligd door lichtere strijdkrachten, die, als de vloot op de lijn van ankering is gekomen, naar de flanken uitwijken, aangezien op deze diepte van minder dan 10 M. geen duikbooten in front meer te duchten zijn.

Aannemende, dat de kustwacht de vijandelijke vloot meldt op een afstand van ± 10 K.M. van de kust en den tijd voor het naderen van de kust op ± 2 K.M. op 1 uur stellende, voor het ankeren op $\frac{1}{2}$ uur, voor het debarkeeren naar de kleine vaartuigen op 1 uur en voor het brengen van die vaartuigen naar de kust op $\frac{1}{2}$ uur, zullen er 3 uren verlopen eer het 1e echelon voet aan wal zet sinds het in zicht komen van de vijandelijke vloot; in elk geval zullen er dus $1\frac{1}{4}$ à $1\frac{1}{2}$ uur verlopen tusschen het met zekerheid onderkennen van een landing en het op het strand aankomen van het 1e echelon.

Mede in verband met het bovenstaande zullen de kenmerken van een moderne landing zijn:

a. De aanvaller zal beschikken over een schier onbepaalde scheepsruimte en trachten met een zoo groot mogelijk 1e echelon (minstens 12 bataljons), voorzien van tal van mitrailleurs en licht geschut, over een breedte van 8 à 10 K.M. te landen. Bij gunstig weer zal een deel der troepen ingescheept worden op weinig diepgaande, platboomde lichters, voorzien van een motor, welke vaartuigen dan door eigen beweegkracht op het strand worden gezet; ook tal van vloten zullen worden medegevoerd.

b. De begeleidende schepen openen zoo spoedig mogelijk een krachtig vuur met zwaar en middelbaar geschut en geleid met behulp van vliegtuigen op den duinrand en het omliggende terrein.

Dit vuur wordt afgegeven of door lang scheepsgeschut met B. G. en G. K. T. met kleine lading of door middelbaar geschut, desnoods opgesteld op de dekken der oorlogsschepen of door zwaar geschut, geplaatst op weinig diepgaande schepen van het type der door Engeland tegen de Belgische kust gebruikte monitors, die dicht bij de kust ten anker gaan.

c. Dit geschutvuur, hetwelk desgewenscht met indirecte richting wordt afgegeven, wordt — zoodra zulks voor de landende troepen noodzakelijk is — meer landwaarts in verlegd en vormt als 't ware rondom de landingsstrook een afsluitingsvuur tot belemmering van het oprukken van den verdediger.

d. De aanvallende vloot zal vergezeld zijn van een groot aantal vliegtuigen van allerlei soort.

Deze hoofdkenmerken van een landing moeten de handelwijze van den verdediger bepalen; deze zal in hoofdtrekken het navolgende moeten omvatten:

a. In en nabij den buitenduinrand zoo weinig mogelijk troepen, doch tal van mitrailleurs en veel licht geschut, die tijdens het vijandelijk vuur in betononderkomens gedekt zijn opgesteld om eerst snel in stelling te worden gebracht, wanneer het aanvallende vuur meer landwaarts in moet worden verplaatst.

Op dit voor de landende troepen zoo gevaarlijke moment kan van een sterk, flankerend vuur langs het strand veel resultaat worden verwacht.

b. Een goed gemaskeerde opstelling van zwaar en middelbaar, vèrdragend geschut, voorzien van alle moderne technische hulpmiddelen op verschillende plaatsen langs de kust, om de aanvallende vloot te noodzaken niet te dicht bij de kust te komen.

Voorzoover dit geschut niet aanwezig mocht zijn, zal volstaan dienen te worden met frontaal vuur van in de duinen opgestelde lichtere kalibers.

c. Het nemen van maatregelen om de meer achterwaarts opgestelde reserves met de grootste snelheid naar de bedreigde kuststrook te doen oprukken, waartoe een alleszins verzorgde verbindingsdienst en gevechts- en marschgereedheid, gepaard met beschikbaar houden van vele versnelde middelen van vervoer een eerste eisch te achten is.

d. Het te voren vaststellen in welke lijnen en op welke wijze een eventueel gelanden aanvaller het verder doordringen zal kunnen worden belet en het voorbereiden van de inrichting dier stellingen.

e. Het bezit van een sterke, moderne luchtvloot.

Al onmiddellijk moet hierbij worden gewezen op het feit, dat de verdediger zich niet te veel illusies moet scheppen omtrent de onmogelijkheid om in oorlogstijd te landen op onze soms zoo woelige Noordzeekust.

Onderstaande tabel, die in procenten aangeeft de kans tot onmogelijkheid om te landen op verschillende gedeelten van de Nederlandsche kust en in de verschillende maanden van het jaar, geeft omtrent dit punt eenige helderheid.

Kustgedeelte bij	In de maand											
	Jan.	Feb.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
Vlieland	70	53	56	35	40	30	37	47	51	65	65	67
Callantsoog . .	56	53	46	32	23	21	25	39	35	53	51	61
Scheveningen.	58	47	42	37	40	37	44	54	44	54	53	60
Schouwen . . .	49	51	49	35	40	37	40	51	47	57	54	54

III. Commandoregeling. Eén blik op de bovengenoemde eischen voor een moderne kustverdediging is voldoende om tot de overtuiging te komen, dat een, in vreedstijd tot in bijzonderheden geregeld, voorbereiding noodzakelijk is.

Is het voor elke semi-permanente stelling noodig, dat alle gegevens voor den commandant en voor elk der ondercommandanten in eenvoudige bevelen met bijlagen in kaart- en staatvorm zijn neergelegd, opdat te allen tijde een bezetten en inrichten der stelling — ook door niet te voren aangewezen onderdeelen — een vlot en regelmatig verloop moge hebben, zoo is een soortgelijke voorbereiding voor de kustverdediging eveneens onontbeerlijk te achten; ja, waar hier bepaalde onderdeelen reeds in vreedestijd voor de bewaking der kust moeten zijn aangewezen, is daarvoor des te meer reden.

Deze voorbereiding en het daarna geregeld bijhouden van de vastgestelde gegevens moet onder eenhoofdige leiding geschieden en daarom wordt het alleszins gewenscht geacht, dat reeds in vreedestijd de autoriteit wordt aangewezen, die in voorkomend geval met de bewaking en verdediging van de kust zal worden belast en wien alsdan door het Legerbestuur de noodige gegevens zullen worden verstrekt omtrent de, in verschillende strategische toestanden, te zijner beschikking te stellen groepen en materieel.

Het voorbereiden van de verdediging van de W.-grens van de Vesting Holland zou dan kunnen geschieden op overeenkomstige wijze als die van de andere grenzen, n. l. zoolang geen onmiddellijk gevaar voor de kust dreigt en het toekomstige veldleger dus in zijn geheel zal worden aangewend buiten de Vesting Holland, zal de bewaking en de beveiliging van de kust zijn opgedragen aan bezettingstroepen, die — evenals de voorloopige bezetting van een permanente stelling — volgens de „Aanwijzigingen voor de verdediging der kust” de verdediging zullen voorbereiden en kleine verrassende ondernemingen zullen moeten tegengaan.

Zoodra het veldleger binnen de Vesting Holland is teruggegaan of onmiddellijk gevaar voor de kust dreigt, zal de kust worden bezet door meerdere divisieën van het veldleger en treden de bezettingstroepen en het reeds aanwezige materieel volgens vastgestelde regelen onder het bevel van de commandanten van bepaalde onderdeelen van het veldleger, terwijl de verdediging nu plaats vindt onder de leiding van den in vreedestijd aangewezen commandant m. a. w. een overeenkomstige handelwijze als plaats heeft, wanneer in een permanente stelling de voorloopige bezetting wordt uitgebreid tot de versterkte bezetting.

Hieruit volgt, dat het aanbeveling zou kunnen verdienen, wanneer reeds in vreedestijd een stafbureel voor de kust aanwezig was, dat dezelfde werkzaamheden verricht als een stellinghoofdkwartier, maar het vastleggen van de kustverdediging, die door het veldleger in bepaalde strategische omstandigheden moet geschieden, in zulk een starren vorm is ongewenscht en niet noodig, vooral wanneer zou worden overgegaan tot instelling van een Commando Vesting Holland.

Deze instelling, waarvoor o. m. in de vergadering van Krijgswetenschap op 11 Maart 1921 (lezing van kapitein P. W. Best over

„Ons vestingstelsel, bezien in het licht der jongste oorlogservaringen”) eenige stemmen hebben gepleit, zou ten gevolge hebben, dat de verdediging van de Vesting Holland als één geheel onder eenhoofdige leiding zou worden voorbereid en uitgevoerd; men zou dan b. v. kunnen spreken van de N. H. W. als Oosterfrontier, van het Noordfront van de Stelling van Amsterdam, die toch hare betekenis als kringstelling verloren heeft, als Noorderfrontier en van de Noorzeekust als Westerfrontier.

Wordt nu b. v. een der aangewezen Divisiegroepcommandanten bestemd voor de voorbereiding van de verdediging van het Westerfrontier, met de bedoeling hem tevens aan te wijzen als Commandant van het Westerfrontier, dan kunnen de werkzaamheden van de bezettingstroepen worden geleid door het „Vestinghoofdkwartier Holland”, zoolang de divisiegroep haar taak als onderdeel van het veldleger elders vervult. Aangezien, bij de instelling van een Commando Vesting-Holland, de staf van Stelling van Amsterdam op den duur vermoedelijk wel eenige inkrimping zal kunnen ondergaan, zal de inrichting van het „Vestinghoofdkwartier Holland” geen aanzienlijke uitbreiding van personeel bij het aantal staven met zich medebrengen.

IV. Voorbereidingsmaatregelen. De voor het eerst aan te wijzen commandant van het Westerfrontier zal in vreedstijd alle voorbereidingen moeten doen treffen, die — na goedkeuring door den Chef van den Generalen Staf — te zijnen bureele worden opgelegd en bijgehouden.

Die voorbereidingen zullen van zeer grooten omvang zijn en tot resultaat moeten hebben, dat voor elken commandant van een bepaalden kustsector alle bevelen en alle gegevens overzichtelijk zijn bijeengebracht en dus onverwijld aan hem kunnen worden uitgereikt.

Hieraan is bovendien het voordeel verbonden, dat de ondercommandanten zich reeds in vreedstijd op de hoogte kunnen stellen van de hen in oorlogstijd wachtende taak en dat zij tevens in staat zijn hunne o/h troependeelen met vrucht te oefenen in de verdediging van de Noordzeekust door het houden van kader- en troepenoefeningen op het terrein en van oefeningen op de kaart, wordende daardoor bovendien de terreinkennis in het zoo moeilijke duinterrein vermeerderd, wat echter nimmer tengevolge mag hebben, dat bedoelde onderdeelen van het veldleger ook maar iets zouden inboeten van hunne geschiktheid om te kunnen optreden buiten de Vesting Holland.

Meer bedoelde voorbereidingswerkzaamheden zullen dienen te omvatten het samenstellen van bevelen van algemeen tactischen aard; van bevelen voor de artillerie; van bevelen voor de verpleging, voor den geneeskundigen en veterinairen dienst; van bevelen voor den technischen dienst, voor de luchtvaart en voor de verkeersregeling; van bevelen voor uitbreiding en onderhoud der gemeenschappen naar en langs de kust, voor den bindingsdienst en den transport-

dienst; van de bevelen voor de verlichting van het voorterrein en en ook van gegevens omtrent het oproepen, indeelen, voeden en legeren van burgerarbeiders.

Uit bovenstaand overzicht blijkt wel, dat het voor de eerste keer samenstellen van „Aanwijzingen voor de Verdediging” een zeer omvangrijken arbeid zal vereischen.

V. Waarde van verschillende kustgedeelten. Een overal even krachtige verdediging van de \pm 70 K.M. lange Westgrens van de Vesting Holland (van strandpaal 50—strandpaal 123) is uiteraard in verband met de beschikbare strijdkrachten een onmogelijkheid te achten; daarvoor is het noodig, dat de waarde van de verschillende gedeelten van het Westerfrontier nauwkeurig wordt nagegaan.

Met het oog op de waarschijnlijkheid van een landing zijn afzonderlijk te beschouwen:

a. De kuststrook tegenover het Westfront van de Stelling van Amsterdam.

b. De kuststrook van Wijk aan Zee tot Hoek van Holland.

Ad *a.* Een landing op dit kustgedeelte (van str.p. 50—str.p. 75) is niet waarschijnlijk te achten, omdat een aanvaller geen voldoende operatieruimte heeft in de, slechts 6 à 8 K.M. breede verbindingsgang tusschen de Stelling van Amsterdam en de zee.

Wordt bedoelde stelling als kringstelling opgeheven, dan altijd toch vormt het Westfront een krachtige stelling om den gelanden aanvaller een doordringen naar de hoofdstad te beletten; het veldleger vindt hier achter de duinen een nieuwe weerstandslijn gereed.

Wel is het noodig om het Noordfront der meergenoemde Stelling naar zee te verlengen, waardoor tevens een Noordelijke afgrenzing van den verbindingsgang wordt verkregen, hetgeen zou kunnen geschieden door een eenvoudige semi-permanente stelling, loopende van Holland naar strandpaal 50.

Is dus een landing op dit gedeelte minder te verwachten, wel dient aandacht geschonken te worden aan IJmuiden, dat een goede haven vormt; elk aanvaller toch is genoodzaakt zich in het bezit te stellen van een goede haven, om verzekerd te wezen van een regelmatigen aanvoer van alle krijgsbehoeften.

IJmuiden zal verdedigd moeten worden zoowel tegen rechtstreeksche aanvallen van uit zee n.l. de „raids”, bekend uit de talrijke Engelsche ondernemingen tegen de Belgische kust, als tegen vijandelijke ondernemingen van af de landzijde (hierover later).

Ad *b.* Aan dit kustgedeelte moet de meeste aandacht worden gewijd, omdat bij gelukte landing de aanvaller ineens is midden in de Vesting Holland en wel in het meest welvarende en dichtst bevolkte gedeelte, van waar uit het oprukken in Oostelijke richting langs vele goede wegen mogelijk is.

Uiteraard zal ook hier de poging tot vermeestering van een goede

haven op den voorgrond staan, waarvoor als 't ware Hoek van Holland is aangewezen, omdat na forceering van den Nieuwen Waterweg aldaar een in bezit nemen van de aan alle te stellen eischen beantwoordende havenwerken van Rotterdam mogelijk zal zijn.

Gelet op de reeds vermelde kenmerken van de landing van een overmachtigen aanvaller, mag echter zeker niet te veel aandacht worden gewijd aan een bepaald gedeelte dezer kuststrook, want verwacht kan worden, dat meerdere landingspogingen op verschillende plaatsen gelijktijdig zullen plaats hebben, gepaard gaande met demonstratiën om de verdedigende strijdkrachten te binden.

Ten slotte een enkel woord over de kust van Noord-Holland van str.p. 50 tot de Stelling van den Helder.

Een landing op dit schiereiland zal in 't algemeen de bedoeling hebben een onderneming tegen de landzijde van bedoelde stelling in samenwerking met een actie van uit zee; de aanvaller blijft ingesloten tusschen het Noorderfrontier der Vesting Holland en de Stelling van den Helder. Waar dus een landing voorloopig alleen maar terreinwinst en geen groot strategisch succes ten gevolge zal hebben, behoort een landing in grootere stijl op dit gedeelte zonder goede haven tot de onwaarschijnlijkheden.

Wanneer eenmaal de droogmaking van de Zuiderzee een feit zal zijn geworden, zal de toegangsweg naar den afsluitdijk dienen te worden versperd, hetzij door een zuidelijke verplaatsing van het landfront van de Stelling van den Helder, hetzij door een semi-permanent bruggehoofd nabij van Ewijcksluis.

Zoo kan de kracht d a d i g e verdediging van het westerfrontier worden teruggebracht tot een strook van \pm 50 K.M. met daaraan sluitende een afgrenseling aan alle zijden van IJmuiden met omgeving, daarbij natuurlijk ook aandacht schenkende aan het overige kust-gedeelte.

VI. W i j z e v a n v e r d e d i g i n g. In 't algemeen kunnen twee methoden ter bestrijding van landingspogingen worden onderscheiden:

1°. den vijand de landing beletten;

2°. het terugwerpen van den gelanden aanvaller door geconcentreerd en gevechtsvaardig gelegerde strijdkrachten, die onmiddellijk naar de bedreigde kuststrook kunnen oprukken.

A d. 1°. Deze handelwijze vordert verdeeling van krachten langs de geheele kust en tijdige voltooiing van alle maatregelen tot het in staat van verdediging brengen van de kust. Zij geeft aanleiding tot versnippering der krachten ten koste van een sterke reserve en opent de mogelijkheid, dat op het juiste oogenblik op het juiste punt geen voldoende aantal troepen aanwezig is.

A d. 2°. Deze verdedigingswijze vereischt — behalve bewaking van het geheele kustfront — een dusdanige achterwaartsche opstelling der strijdkrachten, dat concentratie op elk gewild oogenblik

in elke gewilde strook in volkomen gevechtvaardigen toestand mogelijk is. Zij vordert diepte van operatieterrein en houdt geen rekening met verlies van terrein, dat echter juist in onze kuststrook zwaar kan wegen; bovendien wordt de handelwijze van den verdediger moeilijker, wanneer de aanvaller op meer dan één punt gelijktijdig landt.

Van belang is het feit, dat de Duitschers voor de verdediging van de Belgische kust volkomen de 2e handelwijze hebben uitgevoerd. Hun tactische opvatting was, dat een vijandelijke troepenmacht landen mag, indien de afweermiddelen der voorste linie de pogingen niet kunnen beletten; de verdere uitbreiding van den aanvaller werd dan belet door de wijze van versterking der kust en door een hevig spervuur van de artillerie, waardoor de reserves gelegenheid hebben tot oprukken en ingrijpen, waartoe een algemeene reserve van 80.000 tot 160.000 man achter de kust van Vlaanderen werd gereed gehouden 1).

Bij een beoordeeling van deze wijze van kustverdediging moet echter niet uit het oog worden verloren, dat de verdediging van de Belgische kust ten slotte toch geheel gebaseerd was op het grondbeginsel, dat een landing in grooten stijl zelden zal gelukken, wanneer de verdediger beschikt over een voldoende hoeveelheid verdragend zwaar geschut voor het onder vuur nemen van de vijandelijke vloot, vandaar de zorgvuldige inrichting en uitrusting van de moderne kustbatterijen Deutschland, von Tirpitz, Preussen e. a.

Zoolang Nederland dus niet over een voldoende aantal van deze moderne kustbatterijen beschikt, vervalt al onmiddellijk het Deutsche grondbeginsel van het zelden gelukken van een landing, maar bovendien kunnen de navolgende verschillen niet over het hoofd worden gezien.

1°. Onze kuststrook is langer dan de Belgische.

2°. Onze duinstrook is veel breeder.

3°. Het aantal gemeenschappen parallel aan de kust alsmede het aantal naderingswegen naar de kust is h. t. l. aanmerkelijk geringer dan in België.

4°. Een, naar verhouding geringe troepenmacht, is voor onze kustverdediging beschikbaar.

Waar dus de gesteldheid van onze kustterreinen zich niet leent voor snel offensief optreden van groote troepenafdeelingen en het dus moeilijk zal vallen den aanvaller, die eenmaal vasten voet aan wal heeft gezet, te verdrijven, verdient het tot nu toe h. t. l. gevolgde systeem om een landing te beletten voor ons land de voorkeur, hetgeen echter geenszins de mogelijkheid behoeft uit te

1) Voor de versterking van de Belgische kust zie Wetensch. Jaarber., Krijgswetenschap 1914—1919, blz. 468.

sluiten, dat meerdere troepenafdeelingen — indien noodig — op één punt worden geconcentreerd of wel dat — bij onverhoopt gelukte landing — het mogelijk moet zijn meer achterwaarts een krachtig defensief te voeren, totdat het mogelijk zal blijken den aanvaller in zee terug te werpen; nimmer echter moet worden getracht een *modus vivendi* te vinden tusschen de beide genoemde systemen met als natuurlijk gevolg een hinken op twee gedachten met alle daaraan onafscheidelijk verbonden nadeelen (zie verder IX).

De bovenvermelde mogelijkheid tot het snel concentreren van troepen bij een verdeling van de krachten langs de kust moet haar oorsprong vinden in een uiterst zorgvuldig voorbereiden verbindingsdienst van de kust naar het achterland met gebruikmaking van draadlooze telegrafie, telegrafie, telefonie, honden, licht- en geluidsignalen en berichtprojectielen en in een doelmatig gereedhouden op daarvoor vast te stellen plaatsen van alle beschikbare middelen van snel vervoer te land en te water, als treinen, stoomtrammen, elektrische trams, personen- en vrachtauto's, motorrijwielen, rijwielen, en stoom- en motorbooten, een en ander gepaard gaande met een alleszins goede marsch- en gevechtsgereedheid der troepenafdeelingen in de verschillende kuststrooken. Aangezien het aantal personen- en vrachtauto's in de laatste jaren snel is toegenomen en nog steeds zich uitbreidt, zal — door een registratie — het mogelijk zijn, dat het legerbestuur in oorlogstijd over een voldoende aantal van deze snelle vervoermiddelen zal kunnen beschikken op dezelfde vruchtdragende wijze als zulks achter het Fransche gevechtsfront is geschied.

Voor het standhouden in meer achterwaarts gelegen stellingen zullen in vreedetijd meerdere verdedigingslijnen in ons polderterrein dienen te worden uitgezocht, waarbij overleg met het Centraal-Inundatiebureau zal moeten leiden tot het voorbereiden van gunstige onderwaterzettingen, zonder dat offensief optreden daardoor wordt uitgesloten.

VII. Inrichting van de kust tot verdediging. Uitgaande van het bovenvermelde beginsel, dat de verdediging van het Westerfrontier zal plaats vinden door het zoo mogelijk beletten van een landing, moet de voorste lijn van de geheele kuststrook worden bezet, doch niet door menschen maar door snelvuur-materieel; alleen zal men in die voorste lijn aantreffen de militaire kustwacht met de tot zoo gering mogelijke sterkte gereduceerde kustwacht-detachementen.

Overigens worden in den voorsten duinrand aangebracht schuilplaatsen van gewapend beton voor mitrailleurs en licht geschut; noodig worden geacht: 1 mitrailleur op elke 200 M. kustlijn en 1 stuk geschut op elke K.M. kustlijn, zoodat — zuinigheidshalve aannemende, dat op elke 400 M. één schuilplaats voor 2 mitrailleurs wordt gebouwd, die dan resp. in N. en Z. richting vuren — onge-

veer 240 schuilplaatsen noodig zijn, een aantal, dat, b.v. over 10 jaar verdeeld, de oorlogsbegroting niet overmatig zal drukken, want uiteraard is het eisch, dat reeds in vreedestijd tot een dergelijken aanbouw wordt overgegaan.

Velen zullen het niet te verantwoorden vinden, om, waar het uitrusten van het veldleger met moderne technische hulpmiddelen nog zoo talloze millioenen zal kosten, reeds gelden te willen uittrekken voor den aanleg van versterkingen, en ook ik acht een paraat veldleger een eerste eisch, maar dat alles neemt niet weg, dat aandacht zal dienen te worden besteed aan de verdediging van onze Westgrens, wil men niet t. z. t. met een up-to-date veldleger vrijwel machteloos staan tegen een landing.

Het bouwen van „pill-boxes” met schietgaten, waarin dat lichte snelvuurgeschut zou worden opgesteld, wordt niet doelmatig geacht, omdat de voorste duinrand door de zware projectielen van het scheepsgeschut wel zoodanig zal worden omgewoeld, dat flankerend vuur langs het strand van uit die pill-boxes menigmaal niet meer mogelijk zal zijn, terwijl daarentegen dat duinterrein dan juist zeer goede opstellingen zal aanbieden voor mitrailleurs en licht geschut.

Om het snel in stelling brengen en het afgeven van een krachtig vuur te bevorderen, zullen de schuilplaatsen van dergelijke afmetingen moeten zijn, dat het bedienend personeel met enkele manschappen kan worden uitgebreid, terwijl ook aan een — bij voorkeur — verspreide opstelling van de munitie aandacht moet worden besteed; eerst dan zal een zeer snel geopend en onafgebroken vuur mogelijk zijn; kleine nissen van gewapend beton zullen dus nabij de vuurmonden noodig zijn.

Voor de verdediging van de voorste lijn ware te bestemmen zware en lichte mitrailleurs en infanteriegeschut c. q. aangevuld met kanonnen van 6 c.M.

Aannemende, dat toch minstens bij een ernstige bedreiging van onze Noordzeekust voor het Westerfrontier bestemd zal dienen te worden 1 divisiegroep 1), dan zal een dergelijke troepenmacht met hare meer dan 100 zware, en meer dan 550 lichte mitrailleurs ruimschoots in de bezetting van de voorste lijn kunnen voorzien, terwijl de \pm 70 benoedigde lichte infanteriekanonnen gedeeltelijk met kanonnen van 6 c.M. Veld aangevuld zullen dienen te worden.

Het kanon van 6 c.M. Veld is wel geen snelvuurkanon, maar met eenvoudige hulpmiddelen is het mogen gelukken de vuursnelheid op te voeren en, ook al is het rendement van de G.K.T. maar gering te noemen, toch is door zijn geringe gewicht dit kanon in den voorsten duinrand goed te gebruiken. Het kanon van 7 c.M. is voor dat doel te groot en te zwaar en kan trouwens — zoolang

1) Samenstelling als opgenomen op blz. 6 en 7 van Toelichting op de Tweede Nota van wijzigingen op de Nieuwe Dienstplichtwet.

ons leger niet over meer modern geschut van middelbaar kaliber beschikt — op andere wijze nuttiger aanwending vinden.

Veelvuldige oefening zal noodig zijn om een snel in stelling brengen, gevolgd door een vlugge vuuropening en een goed onderhouden vuur, mogelijk te maken.

Wordt dus het in vreedstijd in gereedheid brengen van den voorsten duinrand noodig geacht, om der kostenwille zullen de andere terreinversterkingen dienen te worden uitgesteld tot het intreden van den oorlogstoestand.

Die werkzaamheden zullen omvatten:

a. Het aanbrengen van ijzerdraadversperringen, minstens 12 M. breed, loodrecht op de kust en wel op afstanden van $1\frac{1}{2}$ à 2 K.M. en loopende, afhankelijk van de duingesteldheid 1 à $1\frac{1}{2}$ K.M. landwaarts in.

b. Het inrichten van opstellingen voor de veiligheidstroepen in voorste lijn. Deze worden aangebracht geheel afhankelijk van het beloop van het duinterrein, doch in algemeenen zin op een afstand van 600—1000 M. achter den buitenduinrand en worden ontworpen als kleine, verspreid liggende, gesloten steunpunten, voorzien van een rondgaande hindernis, terwijl in de tusschenruimten lichte mitrailleurs en bommenwerpers een opstelling kunnen vinden, tot flankering en onder vuur nemen van het tusschenterrein.

Die opstellingen voor de voorpostendetachementen moeten dus ingericht worden in den geest van de gesloten steunpunten aan de Belgische kust 1), met dien verstande, dat daar geheel het defensieve karakter op den voorgrond trad, terwijl hier altijd de gelegenheid open moet staan om de langs de geheele kust verspreide afdelingen van grooter sterkte onmiddellijk naar het bedreigde punt te kunnen doen oprukken, al kan die grillig loopende voorpostenopstelling met verspreid liggende, kleine steunpunten uiteraard — zoo noodig — de uitbreiding van den gelanden aanvaller beletten.

c. Het inrichten van opstellingen, met waarnemingsposten zoo ver mogelijk vooruit, voor middelbaar geschut, dat dient, om — indien mogelijk — de landingsvloot onder vuur te nemen, verder om het ontschepen en landen van het 1e echelon te belemmeren en om den gelanden aanvaller onder vuur te nemen. Hiervoor is uiteraard aangewezen ons middelbaar krombaangeschut, de houwitsers 15, 12 en 10 c.M. en de zware bommenwerpers, waarbij vooral aan de minder bewegelijke houwitsers van 15 c.M. L/15 een plaats ware in te ruimen. Voorzover het aantal van deze kanonnen niet voldoende is, zullen tevens voor dat doel bestemd dienen te worden kanonnen van 10 c.M. L en 7 c.M. Veld. (c. q. kanonnen van 8 c.M. St.), die door hunne gestrekte baan vermoedelijk voornamelijk alleen tijdens het inschepen en vervoeren van het 1e echelon den aanvaller nadeel zullen kunnen berokkenen.

1) Zie Wetensch. Jaarbericht, blz. 468.

Voor al dit geschut op een afstand van 1—2 K.M. van de kust is een zeer verspreide, goed gemaskeerde opstelling langs de geheele kust (en wat meer geconcentreerd daar, waar een landing meer waarschijnlijk is) een bestaansvoorwaarde te achten.

Doch, zooals hiervoren al is vermeld, en zooals tevens moge blijken uit de wijze van inrichten van de kust, een hoofdvoorwaarde voor een krachtige kustverdediging blijft immer zwaar verdragend geschut, dat met een dracht van 30 à 40 K.M. en met onbeperkt schootsveld de aanvallende vloot onder vuur neemt.

Een drietal van deze batterijen b.v. opgesteld nabij IJmuiden, Katwijk en Hoek van Holland zou de defensiekracht zeer verhoogen.

In verband hiermede doet zich vanzelf de vraag voor, welke rol aan de bestaande kustforten bij een toekomstige kustverdediging dient te worden toegekend. De oorlogservaring heeft geleerd, dat op verren afstand zichtbare verdedigingswerken, waarin tal van doelen in een kleine ruimte zijn bijeengebracht en die niet aan waarneming uit de lucht kunnen worden onttrokken, in korten tijd kunnen worden vernield door vijandelijk artillerievuur, ook van af de minder vaste scheepsopstellingen. Mede in verband met het kaliber, de dracht, de schootsvelden en de munitie van het geschut van forten bij IJmuiden en Hoek van Holland, is het verdedigingsvermogen dier werken gering.

Het zou overwëging kunnen verdienen na te gaan of een ontmanteling dezer forten, gevolgd door een opstelling van het geschut uit de pantserkoepels in het duinterrein, voorzien van moderne affuiten en alle nieuwe technische hulpmiddelen voor de vuurleiding, aan te stellen eischen van nuttig effect zou kunnen beantwoorden, al wordt dezerzijds vermoed, dat de groote geldelijke offers, die een ontmanteling der forten, het aanschaffen van affuiten, het inrichten der geschutopstellingen, het zoo mogelijk verkrijgen van betere munitie e. d. wellicht niet verantwoord zullen zijn, omdat ten slotte toch hoogstens middelmatige geschutopstellingen zullen worden verkregen. De kustforten zullen altijd nog waarde behouden als steunpunten voor de nabijverdediging.

De vermindering van de waarde der kustforten bij IJmuiden en Hoek van Holland doet nog meer de aandacht vallen op de noodzakelijkheid van krachtige maatregelen ter verdediging van de belangrijke havens IJmuiden en Hoek van Holland.

Voor het tegengaan van aanvallen van uit zee zal op en nabij de havenhoofden zeer licht snelvuurgeschut b.v. van 3,7 c.M. en middelbaar snelvuurgeschut o. a. de kanonnen van 7 c.M. L/40 en 12 c.M. L/40 opgesteld dienen te worden, terwijl luchtdoelgeschut en mitrailleurs ter bestrijding van vliegeraanvallen niet mogen ontbreken.

Aan de verdediging van de landzijde, moet — zooals hiervoren al met een enkel woord werd gezegd — veel aandacht worden ge-

schonken. Wanneer nabij die havens zware, moderne kustbatterijen aanwezig zijn, zal een krachtige beschieting van uit zee, die de vijandelijke actie te land zal dienen te steunen, minder goed mogelijk zijn, waardoor op de verdediging van de landzijde meer de nadruk kan worden gelegd. Onze Noordzeekust is nu eenmaal niet gunstig voor landingen en het aan wal brengen van middelbaar geschut met voldoende munitievoorraad zal den aanvaller toch altijd bezwaren in den weg leggen en zal zeker tijd kosten, welke factoren den verdediger ten goede komen.

In de nabijheid van IJmuiden zullen in de duinen ten N. en ten Z. stellingen worden uitgezocht, die met behulp van snel-draadversperingen en van kanonnen, mitrailleurs en bommenwerpers het opdringen van den aanvaller naar de havens in achtereenvolgens in te nemen weerstandslijnen belemmeren, waardoor de reserve in bedoelde kuststrook in staat zal zijn door een krachtig, vastberaden offensief den aanvaller terug te werpen.

Voor Hoek van Holland, dicht gelegen nabij de gunstige landingsstrook nabij ter Heijde, waardoor de bewegingsruimte voor den verdediger beperkt is, zijn aan een dergelijke verdediging meer moeilijkheden verbonden; daar zal men ten slotte stellingen moeten innemen, die loopen van de Noordzeekust naar den Noordelijken oever van den Nieuwe Waterweg, omdat bij gelukte landing aanvallen uit N. en O. richting mogelijk zijn. Bovendien zal in nauwe samenwerking met de Stelling van Hellevoetsluis, nog altijd de hoeksteen van de Vesting Holland, een forceeren van bovenvermeld, naar Rotterdam voerend vaarwater dienen te worden tegengegaan.

In het gedachte systeem van verdediging van het Westerfrontier als onderdeel van een eenhoofdig Commando Vesting Holland kan het vormen van een „Positie IJmuiden” en een „Positie Hoek van Holland” onder een afzonderlijken Commandant (officier van land- of zeemacht) volgens mijn meening geen plaats meer vinden. Het invoegen in het raderwerk van de commandovoering van een nieuwe schijf, kan tijdverlies en wrijving veroorzaken en de oorzaak zijn, dat te veel aandacht wordt geschonken aan de verdediging van die posities, waardoor de samenwerking met nevenliggende afdeelingen niet voldoende tot haar recht kan komen en van den aanvang af te veel troepen aan bepaalde onderstellingen worden gebonden; ieder mensch is nu eenmaal van nature geneigd aan de hem opgedragen, afgeronde taak veel, ja meermalen te veel waarde toe te kennen, waardoor het verband met het geheel verloren gaat.

De verdediging van een semi-permanente stelling, zooals de kuststelling worden zal, moet soepel kunnen gevoerd worden en nabij de havens Ymuiden en Hoek van Holland moeten natuurlijk steunpunten, gecombineerd met groepversterkingen worden ingericht. Zij behooren geheel tot het kustvak of den kustsector, waarin zij gelegen zijn, worden bezet door troepen uit dat vak (dien sector) en de com-

mandanten staan onder de bevelen van den aangewezen Vak (Sector-) Commandant; zodoende worden op den N. en Z. vleugel van het Westerfrontier van die krachtige, geheel aan het terrein aanpassende terreinversterkingen ingericht, als ons de stellingoorlog op het Westfront tijdens den wereldoorlog heeft doen zien.

Ten slotte nog een enkel woord over de verdediging van Noord-Holland's kust ten N. van strandpaal 50.

Hier moet worden volstaan met een bewaking, die voldoende sterk is om kleine ondernemingen tegen de militaire kustwachtposten en tegen kustwerken te kunnen tegengaan. De bewaking zal kunnen worden toevertrouwd aan reserveregimenten; voor indeeling van artillerie daarbij zullen batterijen van 8 c.M. St. en 6 c.M. Veld beschikbaar kunnen worden gesteld.

Door den, voor de verdediging, gunstigen loop van het Noordzee-kanaal met zijn weinig talrijke overgangen zal een opdringen van den aanvaller telkens eenigermate belet kunnen worden, maar overigens wordt dit schiereiland prijsgegeven, hetgeen, zoolang het landfront van de Stelling van Den Helder en het noordfront van de Vesting Holland krachtig in staat van verdediging zijn gebracht, geen groote strategische nadeelen voor de landsverdediging met zich medebrengt.

Uit de hierboven, beknopt weergegeven wijze van inrichting van de kuststelling moge wederom blijken van welk een groote waarde een nauwgezette voorbereiding in vreedstijd moge zijn.

IX. Wijze van bezetten van de kust. Eerst enkele woorden over de marine. Ook bij een defensieve kustverdediging zullen onderzeebooten goede diensten kunnen bewijzen door hare geschiktheid om telkens weer lokaal offensief te kunnen optreden. Zij zullen vermoedelijk in oorlogstijd een ligplaats vinden in enkele havens langs onze kust, doch het wordt wenschelijk geacht, dat zij rechtstreeks blijven onder de bevelen van den Opperbevelhebber, ook al worden zij voor een deel gestationneerd b. v. in IJmuiden of Hoek van Holland. De onderzeebooten toch moeten worden aangewend voor de kustverdediging in haar geheel en niet tot steun van de defensie van een bepaalde kuststrook en de Opperbevelhebber is de eenige, die leiding kan aangeven aan de verdediging van onze Westgrens. De bemoeienis van den Commandant van het Westerfrontier met de onderzeebooten zal zich dus in hoofdzaak bepalen tot het nemen van maatregelen voor de beveiliging van hare ligplaats, vooral ook tegen luchtaanvallen en tot het treffen van voorzieningen van plaatselijken aard.

Zoals reeds hierboven (sub III) is vermeld, stel ik mij voor, dat, bij het intreden van den oorlogstoestand zonder oogenblikkelijk gevaar voor de kust, het Westerfrontier wordt ingenomen door de bezettingstroepen, totdat het veldleger zich terugtrekt binnen de Vesting Holland en

de strategische omstandigheden nopen tot het rekening houden met een landing.

Alsdan zal het innemen van de kuststelling onder gunstiger omstandigheden kunnen geschieden dan in het afgelopen mobilisatie-tijdperk mogelijk was.

Toen toch was in het afwachtingstijdperk een bepaald onderdeel van het veldleger belast met de bewaking van de kust, waartoe het langs de kust was verspreid. Werd nu b.v. 1 divisie bestemd voor versterking van de kustbezetting, dan moest deze ingeschoven worden tusschen de reeds aanwezige troepen met als gevolg daarvan een niet te vermijden vermenging der verbanden en moeilijkheden in de bevelsverhoudingen.

Men heeft toen de ter versterking oprukkende troepenmacht als algemeene reserve gelegerd achter de kustbezetting, maar — in verband met het aangenomen systeem van het beletten van een landing — werden bepaalde tactische onderdeelen der infanterie gelegerd achter bepaalde sectoren van de kust, waardoor dus de algemeene reserve eveneens langs de kust werd verdeeld. Doch voor het geval, dat een sector (de kuststrook was in sectoren verdeeld, elk bezet door een brigade) bepaaldelijk werd bedreigd, had de betrokken Sector-commandant de bevoegdheid zonder nadere machtiging het achter zijn kustgedeelte gelegerde onderdeel der algemeene reserve aan te trekken en te doen oprukken naar het bedreigde punt.

De artillerie van de algemeene reserve, waarvoor de stellingen gereed waren, kon niet in reserve worden gehouden, maar moest op bepaalde tijdstippen in stelling staan met de bespanningen gedekt in de nabijheid, terwijl zij uiteraard gedurende een gedeelte van den nacht in de kantonnementen kon blijven; zoo stond zij nu eens tactisch onder de bevelen van den Sector-Commandant dan weer onder de bevelen van den Commandant der Algemeene Reserve.

Waar bovendien de veldpioniers en enkele onderdeelen van den divisietrein organiek behoorende tot de oprukkende divisie, ook reeds onmiddellijk in werking moesten worden gesteld, was het gevaar niet denkbeeldig, dat — bij een landing met demonstratiën op verschillende kustgedeelten — eenige Sector-Commandanten deelen der algemeene reserve zouden aantrekken, zoodat ten slotte slechts een zwakke troepenaafdeeling als algemeene reserve beschikbaar zou zijn om op de bedreigde landingsstrook te worden ingezet, terwijl op andere kustgedeelten de bezetting onnoodig was versterkt en er kostbare tijd verloren zou gaan, noodig om de afdeelingen der algemeene reserve weer los te maken uit het sectorverband.

Aan den anderen kant mag niet onvermeld blijven, dat een bijeenhouden of slechts in enkele deelen splitsen der algemeene reserve onder het blijvend bevel van den aangewezen Commandant dier reserve altijd het nadeel meebracht, dat het lang niet onwaarschijnlijk was, dat eenigszins grootere afdeelingen der algemeene

reserve te laat of druppelsgewijze op de bedreigde kuststrook zouden kunnen ingrijpen, omdat nu eenmaal noch de gemeenschappen achter het kustfront noch de beschikbare versnelde middelen van vervoer van voldoende capaciteit waren om snel groote afdeelingen te verplaatsen, waardoor het beletten van de landing in gevaar werd gebracht. Bovendien gaat de voor de kustverdediging zoo bij uitstek kostbare tijd het minst verloren, wanneer de Commandanten in de voorste gevechtszone i. c. de Sector-Commandanten onmiddellijk versterkingen, gelegerd in de nabijheid, kunnen aantrekken.

In den hier gevolgden gedachtengang zijn deze bezwaren niet meer aanwezig. De divisien, die nu voor de bezetting en verdediging van het Westerfrontier worden bestemd, nemen stelling naast elkander en in elke strook krijgt de oprukkende commandant onder zijne bevelen de in die strook reeds aanwezige kustwacht detachementen, bezettingstroepen en voorloopige bewapening, evenals zulks in een permanente stelling bij het aankomen der versterkte bezetting het geval is.

In elke strook zijn dus nu de afdeelingen in de diepte gegroepeerd en de bevelsverhoudingen kunnen te voren geregeld zijn.

Wordt nu een algemeene reserve, b.v. in 2 groepen gesplitst, onder eenhoofdig commando gereedgehouden, dan is in elke strook de bezetting voldoende sterk om de landingspogingen tegen te gaan, totdat een krachtige reserve kan zijn opgerukt om den aanvaller in zee terug te werpen; zulks kan uiteraard alleen, wanneer de voor de bezetting bestemde troepenafdeelingen sterk genoeg zijn om in elke strook krachtig tegen elke landingspoging te kunnen optreden. Uiteraard zal de artillerie, gebonden aan bepaalde stellingen, wel eens uit het troepenverband dienen te worden genomen om dienst te doen in de nevenstrook; hetgeen echter geen bezwaren kan opleveren.

Het aanwijzen van de sectoren of groepen, waarin het Westerfrontier wordt verdeeld, zal reeds in vreedetijd geschieden, welke grenzen later bij het aankomen der versterkte bezetting behouden blijven.

X. **Conclusie.** Volgens de hiervoren ontwikkelde beginselen voor de kustverdediging kan worden vastgesteld, dat de defensie van de zoo belangrijke westgrens van de Vesting Holland met kans op succes mogelijk is, mits:

1°. in den buitenduinrand geleidelijk \pm 240 schuilplaatsen van gewapend beton voor mitrailleurs en licht geschut worden aangebracht;

2°. een drietal batterijen zwaar, vèrdragend geschut, voorzien van alle mogelijke moderne technische hulpmiddelen in de duinen wordt geplaatst;

3°. de beschikking wordt verkregen over een krachtige luchtvloot;

4°. voor de kustbezetting een voldoende aantal troepen en kanonnen wordt uitgetrokken, waarvoor in een later stadium ook te rekenen is op de medewerking van bondgenooten.

5°. in vreedetijd de verdediging tot in bijzonderheden wordt voorbereid en uitgewerkt.

De Browning geweer-mitrailleur,

DOOR

J. N. BREUNESE,

Eerste-Luitenant der Grenadiers.

In het Juli-nummer van „de Militaire Spectator” 1921 wordt door den kapitein A. Wilod Versprille de Browning geweer-mitrailleur behandeld.

Ten einde dat wapen van meerdere zijden te belichten, vermeenen wij goed te doen om bij enkele aanhalingen van genoemden kapitein even stil te staan. We lezen o. a.

I. „De eerste proeven met dit wapen genomen, gaven zulke goede „resultaten, dat het Amerikaansche gouvernement tot invoering bij „het leger overging.”

Dat die invoering echter niet zoo gemakkelijk is geweest als de boven aangehaalde regels zouden doen vermoeden, blijkt uit hetgeen vermeld wordt in de „Revue Militair Suisse” 1918 blz. 508, waar we lezen:

„Le „Browning Rifle” est destiné à remplacer le Chauchat français „employé comme automatique par les troupes américaines en France. „Les deux engins Browning ont été adoptés après de vives discussions suscitées principalement par les ennemis politiques „du parti au pouvoir, lesquels sont de chauds partisans de la mitrailleuse Lewis.”

Er is echter nog meer.

Amerika wenschte één systeem voor lichte- en zware mitrailleurs. Dat heeft het thans door invoering van de Browning-mitrailleur en de „Browning-Rifle”.

Dit is inderdaad een voordeel. Eenzelfde munitie en eenzelfde constructie, waardoor het gemakkelijk is den man beide wapens te leeren kennen. De invoering had dan ook o. i. niet uitsluitend en alleen tengevolge van die goede resultaten plaats.

II. „Reeds bij de eerste proeven gelukte het 20.000 schoten met „dit wapen te doen zonder storingen van eenige beteekenis.”

Hoe zijn de eerste proeven gehouden? De kennis daarvan is van een zeer groot belang. Schoot men b.v. 75 à 100 patr. en liet men dan het wapen weer afkoelen? Maakte men dan het wapen schoon en werd het weer opnieuw geolied? Of was het een krachtproef? Verschoot men bijv. 200 patronen in den kortst mogelijken tijd en liet men dan het wapen gedurende 1 minuut koelen om vervolgens weer door te vuren?

Het onder II aangehaalde zegt ons zonder nadere toelichting niet genoeg.

III. „Het zwaartepunt van het wapen is zooveel mogelijk naar „achteren gebracht, zoodat het gemakkelijk is zelfs staande vrije „hand er mede te vuren.”

Het wapen weegt 6,795 K.G. Het wordt geladen met een houder gevuld met 20 patronen. Zoo'n gevulde houder weegt \pm 475 Gr. Het geladen wapen weegt dus \pm 7,25 K.G. Nu wil het ons voorkomen, dat het „staande vrije hand vuren” niet zoo gemakkelijk is als het wel in punt III wordt aangegeven.

In de reeds boven genoemde „Revue Militair Suisse” lezen we:
„Il pèse 6 Kilos 795 grammes et se tire soit à la hanche, soit à l'épaule.”

In het verslag van de Ned. Commissie die het Amerikaansche leger te Coblenz heeft bezocht, vinden we o. a. over den Browning geweer-mitrailleur het navolgende opgeteekend.

„De kwestie van het aanbrengen van een ondersteuningsvork „schijnt nog in studie. Thans wordt het wapen bij het vuren door „plaatselijke hulpmiddelen (als b.v. zandzakken) ondersteund.”

En verder:

„Het loopende vuren wordt beneden 200 M. toegepast om de „tegenpartij bij den stormaanval of een sprong voorwaarts, te dwingen in dekking te blijven. Daartoe is aan den koppel tegen de heup „een schuin geplaatste ijzeren kap waarin het geweer geplaatst wordt. „De goede schutter weet uit ervaring welke helling hij aan zijn „geweer moet geven.”

„Il se tire soit à la hanche, soit à l'épaule,” moeten wij ons inziens als volgt opvatten:

„A la hanche” — de kolf in een ijzeren kap aan den koppel, tot ondersteuning van het wapen; „à l'épaule” — liggend, knielend of staand opgelegd met de kolf tegen den schouder.

Ondanks het naar achteren gebrachte zwaartepunt gelooven wij niet, dat het praktisch mogelijk is, met het wapen „staande vrije hand” te vuren.

IV. „De vuursnelheid is in het laatste geval 500 schoten per minuut.”

Hier dient vooral de nadruk op vuursnelheid te worden gelegd, want er is natuurlijk geen sprake van, dat er 500 schoten per minuut mede gevuurd kunnen worden, ook niet, wanneer men eens aannam, dat het wapen met één houder gevuld met 500 patronen kon worden geladen.

We lezen in de „Revue Militaire Suisse”:

„Opérant comme automatique il décharge 20 cartouches en 2 „secondes et demie. Le magasin peut se charger dans le même „laps de temps. On a pu tirer 350 coups, sans autre interruption, „que celle nécessité par le chargement de magasin, avant que „l'arme fût suffisamment échauffée pour qu'on dût cesser le provi- „soirement.”

V. „Het is den constructeur gelukt een geweer-mitrailleur te ver- „vaardigen, die vele nadeelen mist, welke andere typen aankleven „en wiens groote waarde voor het gevechtsweld in den jongsten „oorlog praktisch is gebleken.”

Deze aanhaling gaat voor vele wapens door. De Browning geweer-mitr. zal nadeelen missen die andere typen aankleven, maar stellig zal de Browning geweer-mitr. ook voordeelen missen die andere typen bezitten. Met de invoering van een wapen aanvaardt men de vóór- en nadeelen van het systeem. De geweer-mitrailleur, lichte mitrailleur etc. of het is een Browning, Lewis, Madsen, Bergmann, Maxim 08/15, Chauchat, Hotchkisz, etc., alle hebben ze voor- en nadeelen, niet een er van is volmaakt. Het vraagstuk, aan welke eischen moet een lichte mitrailleur voldoen, staat nog in de kinderschoenen.

We hebben gemeend deze beschouwingen te moeten neerschrijven om mogelijk verkeerde gedachten weg te nemen.

Geschiedenis van het Regiment Genietroepen.

Zeer geachte Redactie!

Geen beter middel ziende om het onderstaande ter kennis van zooveel mogelijk officieren te brengen, moge ik U beleefd verzoeken, het in „de Militaire Spectator” te willen opnemen.

Mede met het oog op het naderend 175-jarig bestaan van het Regiment Genietroepen (1923) is bij mij het denkbeeld gerezen om te trachten, in aansluiting met de in 1853 verschenen „Geschiedenis van het Bataillon Mineurs en Sappeurs”, van den toenmaligen Kapitein P. F. H. M a s c h e c k, de geschiedenis van het Regiment tot in dezen tijd te vervolgen. Aangezien echter bij den brand in de Willemskazerne in 1877 een groot gedeelte van de oude archieven is verbrand, zijn, met name uit het tijdvak 1850—1880, de gegevens zeer schaarsch.

In verband daarmee zou ik gaarne een beroep willen doen op de officieren en oud-officieren, al dan niet tot het korps behoord hebbende, die wellicht bescheiden onder hunne berusting hebben, waarvan voor het bovenvermelde doel zou kunnen worden partij getrokken om mij die voor korten tijd ten gebruike te willen afstaan, ten einde aldus de bedoelde korpsgeschiedenis zoo volledig mogelijk te doen worden.

Aan allen, die mij bij den voorgenomen arbeid zouden willen steunen, reeds bij voorbaat mijn hartelijken dank.

Mochten er bladen van de „burger”-pers zijn, die vorenstaand verzoek zouden willen overnemen of daarvan melding zouden willen maken, dan zou ik mij daardoor ten zeerste aan hen verplicht rekenen.

U, zeer geachte Redactie, beleefd dank zeggende voor de in Uw tijdschrift verleende plaatsruimte, heb ik de eer te zijn

Uw dw.

D. VAN DEN BERG,
*Kapitein-Adjutant van het
Regiment Genietroepen.*

Utrecht, 2 September 1921.

Nassausstraat No. 42.

Silhouetten van ons ander Leger,

DOOR

F. TREFFERS,

Kapitein Infanterie N. I. L.

(Slot.)

De officier in Indië.

Heb ik in voorgaande artikelen getracht de belangstelling voor het Nederlandsch Indische Leger te vergrooten (waarin ik in zooverre meen te zijn geslaagd, dat ik niet het gevoel van onvoldaanheid behoud door vragen onbeantwoord te moeten laten), thans wil ik nog een enkel woord wijden aan den werkkring der Indische officieren. Ik zal daarbij een eng begrens'd standpunt innemen en alleen spreken naar aanleiding van ondervindingen uit eigen kring en wapen.

Onlangs vroeg een dame mij, of in het Indische officierskorps ook alles zoo onder den invloed van de „malaise” stond. „Mevrouw, in een goed officierskorps heerscht altijd malaise”. En inderdaad, men zal mij moeten toegeven, dat klachten over M. + M. (moeras en malaise) altijd werden gehoord zoodat in elken jaargang van den Spectator die uitdrukkingen minstens éénmaal te vinden zijn. De klachten waren echter nooit zoo gegrond als tegenwoordig; één troost is er bij de vele klachten, en wel dat die tenminste evenzoo vele bewijzen zijn van het tegendeel van moreele ongevoeligheid, lautheid en apathie. Ook in Indië verneemt men die klachten meer en meer. Toch heeft voorheen in het Indische officierskorps steeds de opgewektheid den boventoon gevoerd, het meest bij de Infanterie, van welke zonnige glans afstraalde op de zusterwapens. En dat lag uitsluitend in de voldoening, die — onder de zwaarste omstandigheden van welken aard die ook waren — de vrucht was, die in den eigen schoot viel, van wie werkte voor het Gouvernement.

In elken werkkring ontmoet men personen, die een gevoel van eentonigheid en verveling niet weten te onderdrukken en die wenschten een anderen werkkring te hebben gekozen (in welke de meesten echter ongetwijfeld tot denzelfden eindtoestand gekomen zouden zijn): in grooten getale heeft ieder onzer hen in eigen omgeving gekend. Maar steeds waren zij zeldzaam in de Indische Infanterie. En de oorzaak? De oorzaak ligt in de veelzijdigheid van den werkkring, in de afwisseling en in de resultaten, die men ziet. Verdwijnen die afwisseling en veelzijdigheid, maar vooral: verdwijnen die resultaten, komt daarvoor monniken- en sleurwerk in de plaats, dan . . . dan is het moeras gevormd. Vandaar dat thans van Java, niet van „buiten” klachten over malaise en ontmoediging tot ons doordringen.

Wanneer ik, om een zich door niets onderscheidend voorbeeld te nemen, een volkomen betrouwbare bron mag aanboren en iets mag geven „Aus meinem Leben” (van het voorbeeld alleen den

titel overnemend), dan komt mijn verhaal in het kort hierop neer: Aangevangen in een groot garnizoen, binnen het jaar met de handschoen getrouwd, 14 dagen na aankomst van de handschoen op het oorlogspad, n.l. 2 maanden Bali-expeditie. Daarna een klein jaar vredesgarnizoen (in welk garnizoen twee maal verhuisd) en daarna, na lang wachten op een gunstige beslissing op een daartoe ingediend rekest (zijnde nummer zooveel op het lijstje) overgeplaatst naar de wildernissen (rimboe) ditmaal van Celebes. Volgt een driejarige periode op verschillende punten, gemiddeld 14 dagen thuis en 14 dagen uit, op patrouille (soms ook wel 4 à 5 weken, zoodat de, intusschen aan de beginselen van loopen gekomen zoon je niet meer herkent) afgewisseld door een jaar officier van wapening en beheer van een wapenmagazijn annex geweermakersatelier. Thuis zijnde naar gelang van omstandigheden werkzaam in menage- en cantineboeken en bij afwezigheid van den dokter belast met de ziekenzaal, tevens zonder bedenken als plaatselijk geniechef optredend. Op patrouille met weinig eten en veel dorst of veel regenwater, belast met controle van registratie en passen, aanleg van wegen en bruggenbouw, waarbij het aan de K. M. A. zoo gesmaadde handboek van Schmöle opgeld deed, dan wel avontuurlijke tochten tot opsporing van allerlei ongere trawanten, die, het mijn en dijn van een eenigszins communistisch standpunt beoordeelende, afkeerig van orde, regelmaat en veiligheid van personen en goederen, zich verschuilen in door onherbergzaamheid schilderachtig bosch- en bergland.

Volgt een grootere verplaatsing, gepaard gaand aan voor de zoo-veelste maal te gelde maken van een deel van have en goed (vendutie) en dan elders nieuw gekocht: immer modern! En met kind en kraai, kist en koffer, wieg en wagen opnieuw de rimboe in: drie jaar lang civiel en militair gezaghebber in een gebied 10 marschdagen naar het noorden, 4 naar het zuiden en 4 naar het westen, in oostelijke richting het gezicht op zee, vanwaar eens in de maand een boot met twee zakken dienstpost en dertig couranten; soms aan boord een dokter — natuurlijk juist als er geen zieken waren. Drie jaar lang, de aangenaamste van de reeks van 15, het Gouvernement bevoorreed, door tegen een geringe toelage het werk van een tweeden ambtenaar erbij te verrichten (waarbij de als overal ondoorgrondelijke administratie natuurlijk had uitgevonden, dat je als militair evengoed 5% moest storten voor het weduwen- en weezenfonds van dat andere ambtenarenkorps — het Civiele fonds!): in vroolijke momenten wel eens onderkruiperswerk genoemd, *a.* de betrekking van post-commandant, zelfs provooststraffen opleggend zonder autorisatie, garnizoens-commandant dus, belast met alle zorgen die artillerie, genie en administratie maar weten uit te denken, *b.* de betrekking van controleur bij het binnenlandsch bestuur: registratie, venduhouder, belasting aanslaan en innen, rechter, magistraal als een kantonrechter, voorzitter van een inheemsche

rechtbank, oordeelend en veroordeelend, havenmeester en fgd. havenarts, exploratie, schetskaarten, grenskwesties, vaccinatie, aangelegenheden van landbouw en handel. Een reeks eindeloos en druk, meer dan f 100 min 5% per maand waard, maar leerrijk, vol van ontdekkingen en ervaringen en vooral zichtbaar in de resultaten, die bijna steeds recht evenredig zijn met de besteedde ambitie.

Volgt een verlof naar Europa, mobilisatie enz., daarna een kalmer tijd op Java, hetgeen ik verder oversla. Doch ook thans, nu wij weer zooveel jaren verder zijn, is niettegenstaande de gevorderde pacificatie der Buitenbezittingen al dat werk nog niet van de baan en bestaat nog volop de gelegenheid zijn doel daarin te volbrengen. En zelfs het leven eenigen tijd op Java geeft meer afwisseling, geeft ruimer kijk in de wereld, dan Assen of Bergen-op-Zoom.

Het was niet mijn vooropgezette bedoeling, in deze regels propaganda te maken voor detachering in Indië of voor een toekomstige fusie, al moet ik bekennen, dat die onderwerpen aanlokkelijk zijn. Doch ik wil er alleen op wijzen, dat in Holland men te veel leeft in de opvattingen, gewekt door verouderde denkbeelden omtrent Indië, vergeet dat niet iedereen daar doodziek vandaan komt, vergeet dat men ook in Holland het slecht kan treffen — (zoek zelf maar Uw voorbeelden). Er mogen misstanden voorkomen: Indië heeft daar het monopolie niet van. Hoe grooter het aantal dergenen, die er heen trekken, hoe sneller de verbeteringen komen. En wat het geven van vergunning betreft: Indische dienst is ook Nederlandsche Staatsdienst en men weerhoude niemand, omdat hij niet gemist zou kunnen worden: niemand is onmisbaar. Wie vleugels heeft om uit te slaan: hij vliege.

Gegevens vreemde Legers. (September 1921.)

AMERIKA (Vereenigde Staten). IX.

1. Motor-affuiten met rupsbeweging in beproeving.

Twee typen van rups-affuiten zijn op het artillerie-terrein te Aberdeen in beproeving genomen.

Het lichte type is ingericht voor een onderling verwisselbare plaatsing van 75 m.M. kanon en 105 m.M. houwtser van de modellen 1920; gewicht van de affuit 13.000 pounds (= 4849 K.G.); maximum snelheid 30 mijlen (= 48 K.M.), hetgeen de grootste snelheid is, welke tot dusverre met rupswagens verkregen werd 1); 8-cylinder motor van 75 P.K.

Het zware type is ingericht voor een onderling verwisselbare plaatsing van 155 m.M. Hw. en 8 inch Hw. van de modellen 1920; gewicht met vuurmond 22 ton; max. snelheid 15 mijlen (= 24 K.M.); 6-cylinder motor van 250 P.K.; schootsveld van 360°; hoogte boven den grond 64 inch.

2. Legersterkte. (Vergelijk Gegevens van Juli 1920.)

Terwijl de sterkte van het staande leger op 150.000 man zal worden teruggebracht, ondergaat de Nationale Garde gestadig uitbreiding. Van omstreeks 50.000 man in Juli '20 is de sterkte in dezelfde maand van dit jaar tot ruim 118.000 man geklommen, terwijl de belangstelling voor het deelnemen aan de oefeningen grooter is dan ooit te voren.

Ook van de zomerkampen der georganiseerde reserves wordt een druk gebruik gemaakt, de deelname van regeeringswege krachtig bevorderd. In elk van de 9 korpszônes worden dezen zomer minstens 3 cursussen gegeven, elk van 30 dagen:

1°. een cursus voor opleiding tot soldaat, waar de deelnemers de geschiktheid kunnen verwerven om een verbintenis aan te gaan bij het Reserve-Korps — dit korps vormt met het korps Reserve-officieren de kern van de z.g. georganiseerde reserves;

2°. een cursus voor de opleiding tot onderofficier;

3°. een cursus voor opleiding tot reserveofficier.

Alle kosten met inbegrip van die voor heen- en terugreis komen voor gouvernementstrekening.

3. Reorganisatie Cavalerie.

Twee cavalerie-divisiën.

De divisie bestaat uit staf, 2 cavalerie-brigades, 1 regiment rijdende artillerie, pioniers, enz.

De brigade bestaat uit staf, 4 regimenten en 1 afdeeling van 3 mitrailleur-eskadrons.

Het regiment bestaat uit staf en 2 afdeelingen, elk van 3 eskadrons.

Het eskadron telt 5 officieren en 126 onderofficieren en manschappen, is verdeeld in 4 pelotons (3 met geweer, 1 met automatisch

1) Vermoedelijk heeft men hier te doen met uitschakelbare rupsbeweging.